БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 217 (16.300) • 17 сентябрь 1975 йил, чоршанба • Баҳоси 2 тийин

Пойтахт область «зангори кема» капитанлари машина теримини бошладилар. Урта Чирчиқ районидаги «Партия XXII съезди» колхози механизаторлари биринчи бўлиб пайкалларга тушдилар. Терим агрегатлари Бахтиёр Қўшбоев бригадасида унумли иш бошлади. Бригада азаматлари йиллик пахта тайёрлаш планини 12 иш кунида бажариш учун теримнинг дастлабки кунидаёқ машина теримига зўр беришди. Ҳосилнинг 90 проценти машиналарда териладн. Суратда: (чапдан) илғор механизатор Абдуллажон Ғойибов ва бригада бошлиғи Бахтиёр Қўшбоев.

А. Абалян фотоси.

КПСС XXV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

ЮТУҚЛАРИМИЗ КЎПАЯВЕРСИН

СИЁСИЙ АХБОРОТЧИ

Кенг халқ оммасини ўз сиёсатидан мунтазам хабардор қилиб туриш, коммунистик идеаллар учун кураш вазифалари ва йўлларини аниқ-равшан тушунтириб бориш, шу асосда совет кишиларининг ижтимоий-сиёсий ҳамда меҳнат активлигини янада ошириш КПССнинг ленинча анъанасидир.

Владимир Ильич таълим берганидек, эришган ғалабаларимизнинг боиси шундаки, партиямиз ва Совет давлати сиёсий, иқтисодий ва маданий қурилиш соҳасидаги ҳар қандай вазифани ҳал қилар экан, аввало меҳнаткашлар оммасига мурожаат қилади, уларнинг куч-ғайратини, активлигини янгидан-янги марраларга йўналтиради.

Совет халқи ҳаётида ўзининг бутун мазмуни, самаралари билан чуқур из қолдиражак КПСС XXIV съезди қарорлари зўр кўтаринкилик ва меҳнат ғайрати билан амалга оширилаётган шу кунларда оммавий-сиёсий ишлар, пропаганда ишлари ҳамма формаларининг сафарбар этувчилик, ташкилотчилик роли тобора ошиб бормоқда. Ҳозирги вақтда бутун мамлакатимизда бўлганидек, Ўзбекистонда ҳам тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи, бешинчи йили топшириқларини ортиғи билан бажариш, тобора яқинлашиб келаётган КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа кун сайин авж олмоқда. Бинобарин, КПСС Марказий Комитети декабрь (1974 йил) ва апрель (1975 йил) Пленумлари қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатини, «КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисида»ги қарорини кенг тушунтириш ва пропаганда қилиш бутун идеология ишининг диққат-марказида турибди. Бу муҳим ҳужжатлар меҳнаткашлар ўртасида олиб борилаётган партиявий-сиёсий ишларнинг мазмунини, меҳнаткашларга сиёсий ва иқтисодий таълим бериш савиясини ошириб, оммавий пропаганданинг ҳамма формаларини ғоявий жиҳатдан бойитмоқда. Республика партия ташкилотлари ана шу етилган вазифаларни кенг тушунтира бориб, меҳнаткашларни ижтимоий меҳнат унумдорлигини янада оширишга, ҳар бир совет кишиси, ҳар бир коллектив умумхалқ социалистик мусобақасида актив қатнашувига, энг кам харажат қилган ҳолда тобора кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга эришишга сафарбар қилмоқдалар.

Кенг меҳнаткашлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни олиб боришда идеология кадрлари — сиёсий ахборотчилар ҳам салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Улар ҳар бир хонадонга, ҳар бир корхона. далачилик бригадалари коллективларига партиямизнинг илҳомбахш ва сафарбар этувчилик ғояларини зўр маҳорат билан сингдирмоқдалар.

Шуни алоҳида таъкидлаш кераки, район, шаҳар, область партия комитетлари. бошланғич партия ташкилотлари сиёсий ахборотчиларнинг билим даражаси ва маҳоратини ошириш тўғрисида доимий ғамхўрлик қилмоқдалар. Ўтган ўқув йилида республикада сиёсий ахборотчилар, докладчилар, агитаторлар учун кўпдан-кўп доимий ҳаракатдаги семинарлар уюштирилди. Бу жиҳатдан Чирчиқ, Янгийўл шаҳарлари, Янгийўл, Ўрта Чирчиқ, Избоскан район партия ташкилотлари ибратли ишлар қилмоқдалар. Улар сиёсий ахборотчиларни танлаш, тарбиялаш ва ихтисослаштиришга жиддий эътибор бермоқдалар. Шу йилнинг январидан ҳозирга қадар бу партия ташкилотларида сиёсий ахборотчилар мактаби мунтазам ишлаб турибди. Мактабларда саноат, транспорт ва маданий-маиший хизмат бўйича ихтисослашган ахборотчилар ўз билимларини оширмоқдалар. Семинар машғулотларида КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1974 йил) ва апрель (1975) Пленумлари қарорларини, ўрток Л. И. Брежневнинг нутқларида баён қилинган қоида ва хулосаларни, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатини тушунтириш, пропаганда қилиш ва ўрганишга алоҳида эътибор берилди. Чирчиқдаги биохимия заводининг сиёсий ахборотчиси М. Нуриддинов, Янгийўл қурилиш-монтаж бошқармасининг сиёсий ахборотчиси Г. Бабков ҳамда саноат. транспорт бўйича ихтисослашган бошқа кўпгина сиёсий ахборотчилар ўз суҳбатларининг мазмундорлиги билан ишчи коллективларига манзур бўлмоқдалар.

Бу йилнинг сув танқислиги ва об-ҳаво шароити дала меҳнаткашлари учун жуда оғир келди. Лекин шунга қарамай, азамат деҳқонларимиз пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинларидан олинган юксак мажбуриятга яраша ва ундан ҳам ортиқ даражада ҳосил етиштирдилар. Шу кунларда Ўзбекистон пахтакорлари учун энг масъулиятли давр бошланди. Шунинг учун улар пахта ҳосилини тез фурсатда ва сифатли қилиб йиғиб-териб олиш суръатини кун сайин жадаллаштирмоқдалар. Шу жиҳатларга кўра, колхоз ва совхозларда сиёсий ахборотчилар, сиёсий ташкилотчилар ўзларининг бутун фаолиятини пахта йиғим-теримини, айниқса машина теримини муваффақиятли ўтказишга қаратмоқдалар. Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозидан Ю. Шахиев, «Интернационал» колхозидан К. Турлибеков, Избоскан районидаги Охунбобоев номли колхоздан У. Тўйчиев, Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозидан Ж. Мирзақулов сингари сиёсий ахборотчиларнинг иш тажрибаси айниқса диққатга сазовордир. Улар бугунги кунда пахта йиғим-теримини авж олдириш, олинган юксак мажбуриятларни барвақт ва кўнгилдагидек бажаришда меҳнаткашларга яқиндан ёрдам бермоқдалар. Сиёсий ахборотчилар дала шийпонларида ўтказиладиган суҳбат тематикасини пухта тайёрланиб, СССР Министрлар Советининг пландан ортиқча топшириладиган пахтанинг харид нархларини ошириш тўғрисидаги қарорининг аҳамиятини пухта-пишиқ, аниқ ҳисоб-китоблар асосида тушунтириб бермоқдалар, ҳар бир конкрет бригада ёхуд коллектив мазкур қарорнинг амалга оширилишидан қандай манфаат

Суратда: Агитатор К. ТУРЛИБЕКОВ.

кўришини эркин мисолларда кўрсатиб бермоқдалар.

Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхознинг раиси сиёсий ахборотчи Умри Ҳасанованинг суҳбат ва машғулотлари айниқса сермазмун бўлмоқда. Бунинг боиси шундаки, у коллектив раҳбари сифатида ҳам, сиёсий ахборотчи сифатида ҳам колхоз ишлаб чиқаришининг ҳамма томонларини, бригадаларнинг ютуқ ва камчиликларини, ҳар бир коллектив хўжалик аъзосининг иш қобилияти, уй-режаларини яхши билади. Шунинг учун ҳам у ҳар бир партиявий ҳужжатнинг маъносини тўла-тўкис, равшан тушунтириш ва сингдиришга эришмоқда.

Сиёсий ахборотчининг жўшқин, ҳароратли нутқи, сермазмун суҳбати тингловчиларда меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш кўникмаларини мустаҳкамлайди, социалистик турмуш тарзимизни эъзозлаш, давр ва истиқбол талабларига ҳозир жавоб, ҳар томонлама баркамол янги кишини тарбиялашга яқиндан ёрдам беради. Республикамиз меҳнат коллективларида сиёсий ахборотчиликни касб даражасига кўтариб улуғлаётган, ўз тингловчиларининг ҳурматини қозонган бундай идеология фронти жангчилари орасида Катай Турлибеков ҳам бор. У Янгийўл районидаги «Интернационал» колхозида кўпдан буён бош экономист бўлиб ишлайди. Айни вақтда 1968 йилдан буён сиёсий ахборотчилик ҳам қилади. У бириктилган бригада аъзолари тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи, бешинчи йилида айниқса фидокорона меҳнат қилмоқда Пахтадан мўл ҳосил етиштирилиб, эндиликда ҳосилнинг қарийб ҳаммаси машиналарда терилмоқда. Йил сайин ошиб бораётган даромад уларнинг турмуш маданиятини ҳам тобора юксалтирмоқда. Партия ва ҳукуматимизнинг қарорлари, мамлакатимизнинг ички ҳаёти, халқаро аҳвол, колхоз правлениеси ва партия ташкилоти қарорларининг ижроси, социалистик мусобақанинг бориши ва якунлари ўрток Турлибековнинг доимий суҳбат доирасидир.

Республикамиздаги бу ва бошқа кўпдан-кўп илғор сиёсий ахборотчиларнинг тажрибаси шуни яққол кўрсатадики, коммунистик қурилишнинг етилган вазифаларини меҳнаткашларга чуқур тушунтириб беришда, ўз меҳнати, умуман коллектив фаолиятини илмий жиҳатдан таҳлил қила билиш қобилиятини ўстиришда, ишлаб чиқаришни такомиллаштиришнинг янги-янги йўлларини қидириб топишда сиёсий ахборотчи етакчи кучдир. У қаерда—қурилишда, колхозда, совхозда ёки муассасада машғулот олиб бормасин, — аввало ўз тингловчиларининг диққат-эътибори, куч-ғайратини хўжалик ва маданий қурилишнинг конкрет вазифаларини ижодий ҳал этишга сафарбар этади, социалистик мусобақани кенг авж олдиришга, ички резервларни тўла ишга солишга, илғор тажрибаларни умумлаштириш ва кенг ёйишга ва энг муҳими, шу йўллар билан ишлаб чиқаришни идеология жиҳатдан таъминлашга ёрдам беради.

Сиёсий ахборотчи — идеология фронтининг актив ва ғоявий курашчисидир. Улар тўрт йўналишда — ички-сиёсий, халқаро, мамлакатнинг иқтисодий ва маданий ҳаёти бўйича иш олиб боришга даъват этилганлар. Шунинг учун ҳам партия ташкилотлари сиёсий ахборотчи кадрларини танлаш ва тарбиялашга эътиборни янада кучайтиришлари керак. Уларни партия ва давлатимизнинг ички ва ташқи сиёсатидан, тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йили социалистик мажбуриятларнинг бажарилишидан мунтазам хабардор қилиб туриш жуда муҳимдир. Партия, совет ва хўжалик органларининг раҳбарлари, ишлаб чиқариш илғорлари сиёсий ахборотчилар олдида тез-тез ва энг актуал темаларда сўзга чиқиб турмоқлари лозим.

Сиёсий ахборотчилар олға томон ҳаракатимизнинг биринчи сафларида бормоқдалар. Уларнинг ҳаққоний, сафарбар этувчилик сўзлари меҳнаткашларни коммунистик қурилишнинг янгидан-янги муваффақиятларига даъват этаверсин!

5.200.000 ТОННА УЧУН

Республикамиз областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 16 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — областлар: иккинчи стун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи стун — мавсум бошидан буён.

Фарғона	2,45	23,95
Қашқадарё	1,97	20,94
Бухоро	1,75	20,03
Андижон	2,20	19,85
Сурхондарё	1,53	13,14
Хоразм	1.75	11,98
Наманган	1,30	9,19
ҚҚАССР	1,22	9,18
Самарқанд	1,21	7,36
Тошкент	0,46	2,95
Сирдарё	0,27	1,29
Жиззах	0,20	1,22
Республика бўйича:	1,48	13,03

Шу жумладан ингичка толали пахта

Наманган	8.15	25,75
Сурхондарё	1,55	13,35
Қашқадарё	2,00	13,29
Бухоро	2,23	12,67
Республика бўйича:	1,84	13,79

ДЕФОЛИАЦИЯ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА

Республика областларида ғўза дефолиациясининг бориши тўғрисида шу йил 16 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — бир кунда дефолиация қилинган майдон; учинчи стун — мавсум бошидан буён (планга нисбатан процент ҳисобида).

Тошкент	10,2	114,3
Жиззах	8,8	101,8
ҚҚАССР	7,6	74,5
Сирдарё	10,0	63,5
Андижон	9,8	56,1
Хоразм	5,9	54,1
Сурхондарё	6,8	52,4
Самарқанд	6,5	42,1
Қашқадарё	4,3	42,1
Наманган	8,2	38,3
Фарғона	4,2	18,1
Бухоро	2,0	17,5
Республика бўйича:	7,1	56,9

ДОН—ДАВЛАТГА!

Республикамиз областларида дон тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 16 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — мавсум бошидан буён тайёрланган дон; учинчи стун — бир кунда (топшириққа нисбатан процент ҳисобида).

Андижон	101,7	—
Фарғона	86,5	0,4
Қашқадарё	69,6	0,1
Самарқанд	66,5	1,3
Тошкент	61,6	0,5
Наманган	60,4	0,3
Сирдарё	56,6	0,4
Сурхондарё	52,6	0,5
Жиззах	32,8	0,5
Бухоро	32,3	0,1
Хоразм	7,9	0,7
ҚҚАССР	7.6	С,6
Республика бўйича:	44,7	0,5

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ!

Андижон области саноат корхоналарининг коллективлари партия XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, маҳсулотни реализация қилиш ва буюмларнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан тўққиз ойлик давлат планини муддатидан илгари, 14 сентябрда бажардилар. Ой охиригача қарийб 36 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади. [ЎзТАГ].

МАШИНАЛАР ДАЛАГА ЧИҚДИ

Фарғона областининг пахта далаларида «зангори кема»ларнинг моторлари садоси эшитилмоқда. Ўзбекистон районидаги «Комсомол» совхозининг механизаторлари далага биринчилар қаторида машина олиб кирдилар. Бу ерда етиштирилган ҳосилнинг саксон процентини машинада териб олишга, бункерлардан хирмонга 4800 тонна «оқ олтин» топширишга қарор қилинди.

• • •

Пастдарғом районидаги «Самарқанд» совхозининг Очил Амиров бошлиқ бригадаси даласида 20 та пахта териш комбайнидан иборат отряд ишлай бошлади.

Йиғим-теримнинг дастлабки кунидаёқ тайёрлов пунктига бир неча ўн тонна юқори сифатли пахта топширилди. [ЎзТАГ].

ОБЛАСТЬ СОВЕТЛАРИНИНГ СЕССИЯЛАРИ

ҚАРШИ, 16 сентябрь. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда меҳнаткашлар депутатлари Қашқадарё область Советининг сессияси бўлди. Сессияда қишлоқда капитал қурилишнинг аҳволи ва уни яхшилаш тадбирлари муҳокама қилинди.

• • •

УРГАНЧ, 16 сентябрь. (ЎзТАГ). Бугун меҳнаткашлар депутатлари Хоразм область Советининг сессияси бўлди. Депутатлар областда мактабгача ёшдаги болалар тарбиясини янада такомиллаштириш вазифаларини муҳокама қилдилар.

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Республика областларида сабзавот, полиз, мева ва узум маҳсулотлари тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 15 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — сабзавот, учинчи стун — узум, тўртинчи стун — мева, бешинчи стун — полиз маҳсулотлари (халқ хўжалик планига нисбатан процент ҳисобида).

Сурхондарё	109,5	38,6	167,5	102,1
Андижон	101,2	57,3	115,3	105,6
Фарғона	91,4	64,3	96,9	104,1
Қашқадарё	85,6	71,1	117,3	72.7
Наманган	77,2	75,2	110,9	101,9
Тошкент	76,0	38,9	136,1	95,1
Бухоро	75,5	54,9	130,4	97,6
Самарқанд	69,4	57,4	127,2	95,4
Хоразм	66,5	51,5	162,0	90,9
ҚҚАССР	61,8	25,0	110,7	61,3
Жиззах	56,8	56,6	206,6	117,0
Сирдарё	39,6	47,3	156,1	105,8
Республика бўйича:	78,6	53,2	127,9	99,0

Н. В. ПОДГОРНИЙ КАНАДА ПАРЛАМЕНТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Канада парламенти умумпалатасининг спикери Д. Жером бошчилигидаги Канада парламент делегациясини 15 сентябрда Кремлда қабул қилди.

Бўлиб ўтган суҳбат вақтида Совет — Канада муносабатларини ривожлантириш масалалари, шунингдек муҳим халқаро проблемалар қараб чиқилди.

Н. В. Подгорний Совет Иттифоқи билан Канада ўртасидаги муносабатларнинг мустаҳкамланиши ҳар иккала мамлакат халқлари манфаатларига, ялпи тинчликни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади, деб ишонч билдирди. Н. В. Подгорний жаҳонда юз бераётган ижобий ўзгаришларга тўхталиб, Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашда имзоланган Якунловчи актнинг ғоят муҳим эканлигини таъкидлади.

Д. Жером Канада билан СССР ўртасидаги муносабатлар муваффақиятли ривожланганлигини мамнуният билан таъкидлаб ўтди ва шодиёна меҳмондўстлик кўрсатилганлиги ҳамда совет халқининг ҳаёти ва муваффақиятлари билан танишиш имконияти берилганлиги учун СССР Олий Советига миннатдорчилик изҳор қилди. У делегациянинг визити ҳар иккала мамлакат парламентлари ва халқлари ўртасида алоқаларни янада кенгайтиришга хизмат қилади, деб умид билдирди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбатда СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси А. П. Шитиков, СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси В. П. Рубен, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Суҳбатда Канаданинг СССРдаги элчиси Роберт А. Д. Форд қатнашди. (ТАСС).

СОФИЯДА УЧРАШУВЛАР

СОФИЯ, 15 сентябрь. (ТАСС). БКП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, БХР Давлат кенгашининг Раиси Т. Живков СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов бошчилигида бу ерда меҳмон бўлиб турган СССР Олий Совети делегациясини бугун қабул қилди.

Самимий, бетакаллуф вазиятда ўтган учрашувда БХР Халқ мажлисининг раиси В. Бонев, СССРнинг БХРдаги элчиси В. Н. Базовский ҳозир бўлдилар.

• • •

Делегация шу куни халқ мажлисининг раҳбарлари билан учрашди. Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар Болгария парламентининг, унинг доимий комиссияларининг иши билан танишдилар. Совет делегациясининг бошлиғи СССР Олий Советининг фаолияти тўғрисида гапириб берди. У, В. И. Ленин бюстини халқ мажлисига совға қилиб топширди. В. Бонев совға учун самимий миннатдорчилик билдириб Ш. Р. Рашидовга БХР Халқ мажлисининг эсдалик нишонини топширди.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ШАРАФИГА ЗИЁФАТ

СОФИЯ, 16 сентябрь. (ТАСС). Болгария Компартияси Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси бу ерда меҳмон бўлиб турган СССР Олий Совети делегацияси шарафига зиёфат берди. Зиёфатда БКП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, БХР Давлат Кенгашининг раиси Тодор Живков, БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлар, бошқа расмий кишилар иштирок этдилар.

Зиёфат вақтида Т. Живков билан Ш. Р. Рашидов нутқ сўзладилар.

Т. Живков айтдики, болгар халқи Совет Иттифоқи билан ғоят мустаҳкам дўстона алоқа боғлаб, совет халқи билан бир сафда бормоқда.

Биз Олий Совет делегациясининг Болгарияга қилган визитини самарали болгар — совет дўстлигининг ифодаси деб биламиз. БКП Марказий Комитетининг Биринчи секретари коммунизм қурилишида совет халқига муваффақиятлар тилади.

Ш. Р. Рашидов самимий қабул қилганликлари, болгар халқи ҳаётининг ҳамма соҳалари билан танишиб чиқиш имкониятини берганликлари учун ташаккур изҳор қилди. Болгария меҳнаткашлари билан учрашувлар, деди у, совет кишиларига, Коммунистик партияга чексиз меҳр-муҳаббат ва ҳурмат ҳисларининг ёрқин ифодаси бўлди.

СССР Олий Совети делегациясининг раҳбари ишонч билдириб айтдики, совет ва болгар халқлари марксизм-ленинизм принципларига ва социалистик интернационализмга содиқ бўлган ҳолда ўз коммунистик партияларининг раҳбарлиги остида бундан буён ҳам совет-болгар дўстлигини ҳормай-толмай мустаҳкамлайверадилар.

• • •

СССРнинг БХРдаги элчихонаси СССР Олий Совети делегацияси шарафига қабул маросими ўтказди. Қабул маросимида Т. Живков ва БХРнинг бошқа партия ҳамда давлат раҳбарлари қатнашдилар. Қабул маросими ғоят самимий ва ўртоқлик вазиятида ўтди.

ДЕЛЕГАЦИЯ ЖЎНАБ КЕТДИ

СОФИЯ, 16 сентябрь. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов бошчилигидаги СССР Олий Совети делегацияси бугун Софиядан жўнаб кетди.

Делегация Болгария Халқ Республикаси Халқ мажлисининг таклифига биноан жавоб визити билан Болгария Халқ Республикасига келган эди. Делегация Болгариядаги социалистик революциянинг 31 йиллиги байрамида қатнашди, мамлакат бўйлаб сафар қилди, экономика ва маданиятнинг ривожланиши билан, Халқ мажлиси ва унинг доимий комиссияларининг фаолияти билан танишди, саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналари коллективлари билан учрашди.

Делегацияни БКП Марказий Комитети Биринчи секретари, БХР Давлат Кенгаши Раиси Тодор Живков қабул қилди.

ДЕЛЕГАЦИЯ ҚАЙТИБ КЕЛДИ

СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов бошчилигидаги СССР Олий Совети делегацияси 16 сентябрда Москвага қайтиб келди. Делегация БХР Халқ Мажлисининг таклифига биноан жавоб визити билан Болгария Халқ Республикасида меҳмон бўлиб турди.

Аэродромда делегацияни СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. М. Қиличев, СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг раиси А. П. Шитиков, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида БХРнинг СССРдаги муваққат ишлар вакили К. Атанасов бор эди.

(ТАСС).

ДЎСТЛИГИМИЗ МУСТАҲКАМЛАНАВЕРСИН

ФАРҒОНА, 16 сентябрь. (ЎзТАГ). Фарғона меҳнаткашлари Вьетнам Демократик Республикасининг 30 йиллигини кенг нишонламоқдалар, ҳозир мамлакатда ўтказилаётган Совет — Вьетнам дўстлиги ойлигида актив қатнашмоқдалар.

Бугун Фарғона тўқимачилик комбинатида бўлиб ўтган кўп кишилик митинг Вьетнам халқи ҳаётидаги ана шу шонли санага бағишланди.

Йигирувчи К. Абдуллаева, тўқувчи В. М. Рибинская ва сўзга чиққан бошқа нотиқлар совет кишилари Совет — Вьетнам дўстлигини тинмай мустаҳкамлашга интилаётганликлари ҳақида гапирдилар.

Митинг аҳли самимий кутиб олган Вьетнам Демократик Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Нгуен Хиу Кхиеу митингда нутқ сўзлади. У ВДР меҳнаткашлари босиб ўтган йўл тўғрисида гапириб, берган ёрдамлари учун, ўз ватандошларига эзгу ҳис-туйғулар билдирганликлари учун совет дўстларига миннатдорчилик изҳор этди.

• • •

ВДРнинг Совет Иттифоқидаги элчиси Нгуен Хиу Кхиеу Фарғона областининг ҳаёти билан танишди. Область партия комитетида қабул қилинди.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ИДЕОЛОГИЯ ВА ҲАЁТ

ТАШКИЛОТЧИ ВА ТАРБИЯЧИ

Райкомнинг бюро мажлиси давом этарди. Раҳбар кадрлар билан ишлаш, коллективни тарбиялашда уларнинг роли ва масъулиятини ошириш юзасидан райондаги энг йирик партия комитети ҳисоботи эшитиларди. Партком секретари И. Лукьянов КПСС Марказий Комитетининг «Тошкент шаҳар партия ташкилотида раҳбар кадрларнинг марксча-ленинча ўқуви ва иқтисодий таълими тўғрисида»ги қароридан сўнг завод партия ташкилотида ана шу соҳада тўпланган бой, қизиқарли ва ибратли тажрибалар ҳақида сўзлаб берди. Мастерлардан завод раҳбарларигача — ҳамманинг шу кунги қайноқ фаолияти тўғрисида алоҳида-алоҳида тўхталди. Партком ишидаги айрим нуқсон ва камчиликлар тўғрисида батафсил гапирди.

КПСС Марказий Комитетининг «Тошкент шаҳар партия ташкилотида раҳбар кадрларнинг марксча-ленинча ўқуви ва иқтисодий таълими тўғрисида»ги қарори меҳнат коллективлари ўртасида оммавий-сиёсий ишларни янада жонлантириш, уларни коммунистик руҳда тарбиялашда раҳбар кадрларнинг роли ва масъулиятини ошириш юзасидан район партия ташкилоти кенг кўламда олиб бораётган ташкилий-тарбиявий ишлар соҳасида асосий программа бўлиб қолмоқда. КПСС Марказий Комитетининг ушбу қарори эълон қилингандан сўнг орадан уч йил вақт ўтди. Ана шу қисқа давр ичида район партия ташкилоти, корхона, қурилиш ва муассасалар бошланғич партия ташкилотлари ишида катта бурилиш ясалди.

СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи кўп минг кишилик иноқ ва дўст меҳнат коллективига эга. Корхонада юзлаб инженер ва техник ходимлар меҳнат қилишади. Бу ерда раҳбар кадрлар коллективнинг энг яхши тарбиячиларига айланган. Ўрта ва юқори звено раҳбар кадрлари билан ишлаш, уларнинг коллектив иши ва тарбияси учун масъулиятини кучайтириш, ғоявий чиниқишига эришиш партия комитетининг доимий диққат-эътиборида турибди. Завод партия ташкилоти цех ва участка бошлиқларининг оммавий-сиёсий ва ташкилий-тарбиявий ишларда актив иштирокини таъминламоқда. Бу эса ўз навбатида корхонада план-топшириқларнинг мунтазам ошириб бажарилишига ижобий таъсир кўрсатмоқда. Ҳозир корхонада 120 та цех, участка, бригада ва смена коммунистик меҳнат коллективи, 5 мингга яқин киши эса коммунистик меҳнат зарбдори деган фахрий номга эга. Завод бўйича 700 га яқин ишчи тўққизинчи беш йиллик юзасидан шахсий мажбуриятини бажаргани тўғрисида рапорт берди.

Цехларда ҳар ойда бир марта ўтказилаётган «Ленин жумаликлари»нинг роли катта бўлмоқда. Шу куни завод мутахассислари, раҳбарлар, ишлаб чиқариш илғорлари, мураббийлар кенгашининг аъзолари цехларда бўлиб, турли мавзуларда қизиқарли суҳбатлар ўтказадилар, ёш авлодни коммунизмнинг актив қурувчиси қилиб тарбиялашда партия ташкилотларига яқиндан ёрдам кўрсатадилар.

Завод партия комитетининг секретари И. Лукьяновнинг ҳисоботи райком бюроси аъзоларида чуқур таассурот қолдирди. Район партия ташкилоти шунингдек раҳбар кадрлар билан ишлаш ва коллективни тарбиялашда уларнинг роли ва масъулиятини ошириш юзасидан кўпгина ибратли ишлар қилаётган «Тошкенткабель» заводи бошланғич партия ташкилоти фаолиятини ҳам маъқуллади. Бу корхона партия комитети заводдаги барча раҳбар кадрларнинг марксча-ленинча ўқуви ва иқтисодий таълимини яхшилаш, уларни партия сиёсий маорифи ва иқтисодий таълим мактабларида пропагандистлик ишига кенг кўламда жалб этишда ибратли ишлар қилди. Яқинда завод бош инженери А. Повеличенко ишчилар ўртасида «Завод ишлаб чиқараётган маҳсулот сифати ва унинг ишлаб чиқариш самарадорлигига таъсири», бош технолог И. Соколов «Технология интизоми — маҳсулот сифатини оширишнинг муҳим омили» деган темада лекция ўқидилар.

Заводнинг кўпгина хўжалик раҳбарлари ёш ишчиларнинг ҳақиқий тарбиячилари ва мураббийларидир. Партия комитети ва цех партия ташкилотлари уларга ишчилар сафига янги қўшилган ёшларни бириктиб қўйган. Цех бошлиқларидан Ю. Ильичев, А. Дергачев, В. Мельников энг яхши мураббий сифатида корхонага кенг танилганлар. Улар ишчи ётоқхоналарида, цех ишчиларининг уйларида тез-тез бўлиб, ишчиларнинг ишлаб чиқариш ўрнидагина эмас, оиласида, кўча-кўйда юриш-туришидан ҳам мунтазам бохабар бўлиб борадилар, улар билан тез-тез суҳбатлашиб турадилар. Бу эса ўз навбатида ишлаб чиқариш планларини муваффақиятли бажариш, коллектив ўртасида маънавий муҳитни яхшилаш ишида катта роль ўйнамоқда.

Райондаги бир қатор ишлаб чиқариш корхоналари ва қурилиш ташкилотлари, жумладан «Союзхлопкомаш» бирлашмасининг машинасозлик заводи, экскаватор ва лак-бўёқ заводлари, 4-қурилиш тресто бошланғич партия ташкилотлари ҳам раҳбар кадрларнинг коллектив ўртасида ташкилотчилик ва тарбиявий ролини янада оширишда кўпгина ибратли ишлар қилмоқдалар.

Район партия комитети хўжалик раҳбарларини ғоявий чиниқтириб, раҳбарликнинг ленинча услубларини, сиёсий тарбиячи ва ташкилотчилик маҳоратини эгаллашларида уларга яқиндан ёрдам бермоқда. Район партия ташкилоти ҳар бир раҳбар ходим моҳир иқтисодчи бўлиш билан бирга сиёсий тарбиячи ҳам бўлсин, деган шиорни олға сурди. Раҳбар кадрларни ғоявий чиниқтиришда уларнинг хизмат вазифаси, маҳорати, билими алоҳида эътиборга олинмоқда. Улар марксизм-ленинизм университети, партия-хўжалик активи мактаблари, район партия комитети ҳамда бошланғич партия ташкилотлари қошидаги назарий семинарларда билим олмоқдалар. Кўпгина раҳбар ходимлар кечки ва сиртқи олий ўқув юртларида ўқимоқдалар.

Район ишлаб чиқариш корхоналари ва қурилиш ташкилотларида оммавий-сиёсий ва ташкилий-тарбиявий ишларнинг намунали йўлга қўйилганлиги план-топшириқларнинг ошириб бажарилишида муҳим аҳамият касб этмоқда. Район бўйича якунловчи йилнинг ўтган ойлари маҳсулот тайёрлаш планлари ошириб уддаланди. Эндиги кураш тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли якунлаш ҳамда КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш шиори остида бормоқда. Район партия ташкилоти бу вазифаларни муваффақиятли бажариш учун тарбиявий ишларнинг янада таъсирчан ва самарадор бўлишига эришади, сиёсий-тарбиявий ишларни юксак даражада ташкил этади.

И. ТУРСУМЕТОВ,
Тошкент шаҳар Куйбишев район партия комитетининг биринчи секретари.

Республикамиз пойтахти корхоналарида тўққизинчи беш йиллик план-топшириқларини муддатидан илгари ошириб адо этиш ҳамда КПССнинг бўлажак XXV съездини меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун давом этаётган зарбдор ўн кунликлар ажойиб натижалар бермоқда. Меҳнатда эришилган юксак кўрсаткичлар ҳақида партия олий анжуманига бериладиган рапортга имзо чекиш ҳуқуқини олиш учун социалистик мусобақада беш йиллик зарбдорлари карвонбошилик қилишапти. Суратларда: (чапдан) 1. «Компрессор» заводининг илғор токари Г. Муқимов. Бир корхонада ўн йилдан бери ишлаётган Г. Муқимов шахсий беш йиллик мажбуриятини уч ярим йилда адо этиб, ҳозир 1977 йил ҳисобига маҳсулот тайёрламоқда. 2. М. Ғаффоров Тошкент трактор заводида йиғувчи-слесарь бўлиб ишлайди. Ҳозир зарбдор ишчининг меҳнат календарида — 1976 йил.

В. СИРОТКИН фотолари.

ҲАМКОРЛИК — ЮТУҚ ГАРОВИ

ФАН ЯНГИ УФҚЛАР ОЧМОҚДА

Ҳар бир давлатнинг иқтисодий ва мудофаа қудратининг ўсишида унинг маъдан хом ашёлар манбаининг турли-туманлиги ва уларнинг умумий запаслари муҳим омиллардан ҳисобланади. Ватанимиз, шу жумладан, Ўзбекистон фойдали қазилмалари давлатимизнинг маъдан хом ашёларга бўлган талабини тўла-тўкис таъминлайди.

Ана шу улкан ва шарафли вазифани бажаришда иттифоқимизда меҳнат қилаётган геологларнинг хизмати диққатга сазовор. Шу қатори Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ҳ. М. Абдуллаев номидаги геология ва геофизика илмий-тадқиқот институтининг олимлари ҳам ўтган йиллар давомида салмоқли меҳнат қилдилар, Ватанимиз маъдан хом ашё запасини кенгайтиришга ўз ҳиссаларини қўшиб келмоқдалар.

Республикамизнинг кекса фан даргоҳларидан бири 1937 йилда ташкил топган, учта илмий текшириш ташкилотига — гидрогеология, инженерлик геологияси, газ ва нефть конлари геологияси ҳамда сейсмология институтларига «она» бўлган бу даргоҳда Ўрта Осиёда ягона биогеохимия, экспериментал геология, геотермика ва бошқа йўналишлар бўйича замонавий лабораториялар барпо этилган.

Институт геолог олимларининг диққати Ўзбекистондаги фойдали қазилмаларнинг пайдо бўлиши ва уларнинг тарқалиш қонуниятларини кашф этишга қаратилган. Шулардан стратиграфик, тектоник ва полеонтологик текширишларни ўз ичига олувчи регионал геология, магматизм ва фойдали қазилмаларни ўрганиш, геохимия ва минералогия соҳалари институтнинг дастлабки илмий йўналишларидандир.

Узоқ йиллар давомида олиб борилган илмий-тадқиқотлар туфайли кейинги ўн йил ичида институтнинг илмий йўналишларида жиддий ўзгаришлар юз берди. Шу жумладан, илмий муассасамиз қошида геофизика бўлими ташкил топди. Ўтган давр ичида геофизикларимиз Ўзбекистон ССР Геология министрлигининг геофизика тресто билан ҳамкорликда ер қобиғи тузилиши ва сейсмотектоник жараёнларини ўрганиб, катта ютуқларни қўлга киритдилар. Қисқа вақт ичида кимёвий элементларнинг тупроқда, ўсимлик ва бошқа организмларда тўпланишини текширадиган, биохимиявий ва табиий геология жараёнларини тажриба йўли билан қайта ҳосил қилувчи, тоғ жинслари ва маъданларни сунъий йўл билан яратувчи тажриба лабораторияси, ер ҳарорати режимини ўрганувчи геотермика соҳалари ҳам ишга туширилди. Шу даврда институт хилма-хил текшириш усуллари учун зарур бўлган тоғ жинсларининг мутлақ ёшини ўлчайдиган ҳамда ўттиз минг марта катта қилиб кўрсатадиган электрон микроскоплар ва бошқа янги замонавий асбоб-ускуналар билан бойитилди. Жумладан, «Земля», «Альфа», «МТЗ» (СССР) каби геофизика ва радиометрия асбоблари, «Тесла» (ЧССР), «Фабри-перо» (ГДР), Дериватограф (ВХР), «Камека» (Франция) фирмалари ишлаб чиқарган ноёб электрон асбоблар маъданлар оламини чуқур ёритишга бевосита ёрдам бермоқда ва янгидан-янги кашфиётларга сабаб бўлмоқда.

Олимларимиз Ўзбекистон миқёсида ер қобиғининг, ундан ҳам чуқур қисмлари (мантияси)нинг тузилиши ва таркибини комплекс усуллар орқали ўргандилар. Бунинг натижасида ернинг ички тузилишидаги фарқнинг ер қобиғидаги фойдали қазилмаларнинг тақсимланишига таъсирини кашф этдилар. Бу ҳозирги вақтда замонавий проблема бўлиб, халқаро ва Бутуниттифоқ программасининг бир қисмини ташкил қилади. Ана шу соҳадаги тадқиқотларимизнинг биринчи босқичи Қизилқум саҳросидаги, Марзачўл ва Фарғона водийсидаги ёпиқ майдонларнинг тузилишини ўрганиш ҳамда шарқий Ўзбекистоннинг ички тузилишини белгилаш билан боғлиқ. Бу босқичдаги ишлар геолог ва геофизикларимиз томонидан муваффақиятли тугалланди. Мазкур проблема бўйича олимларимиз республика майдонининг 60-65 километригача бўлган чуқурликларида қандай ҳодисалар юз бераётганини ўргандилар, Ўзбекистонда биринчи марта магнит-теллурик изланишлар ўтказдилар ва 110 километр чуқурликда ўзига хос аниқ чегара (Гутенберг қатлами) борлигини хабар қилдилар.

Иккинчи проблема — бу тоғ жинслари, маъданлар ва фойдали қазилмаларнинг пайдо бўлиши ва тақсимланиш қонуниятларини ўрганишдан иборат. Бу муаммоларнинг айрим соҳалари сифатида ёпиқ (саҳро) районларида яшириниб ётган конлар, ғарбий Ўзбекистонда вольфрам, молибден ҳамда фосфорит, калий тузлари, гилмоя, каолин, сержило тошлар ва бошқа конларнинг истиқболларини, жойланиш қонуниятларини назарий асослаб бериш кабиларни айтиб ўтиш кифоя. Шу билан биргаликда институтимизда йирик назарий аҳамиятга эга бўлган Ўзбекистондаги магматик, чўкинди ва метаморфик формацияларни, ҳозирги давр ҳаракатлари (неотектоника)ни ўрганиш борасида ҳам жиддий ишлар давом эттирилмоқда.

Янги илмий изланишлардан яна бири — Орол денгизи ва унинг дельталарида пайдо бўлаётган ётқизиқларни комплекс ўрганишдан иборат. Бу тадқиқотлар Украина ССР Фанлар академияси олимлари билан ҳамкорликда олиб борилмоқда. Биз украин дўстларимизнинг Азов денгизини текширишда орттирган тажрибаларидан фойдаланаяпмиз. Шу билан биргаликда бир группа олимларимиз Сибирь дарёларининг Орол денгизи томон оқизилиши муносабати билан юз берадиган табиий ўзгариш проблемаларини текширишга ҳам киришдилар.

Ниҳоят, учинчи проблема — Ўзбекистон дарёлари бошланадиган музликларнинг баланси, ҳажми ва эриш қонуниятларини ўрганиш ҳамда келажакда уларни идора қилиш учун замин тайёрлашдан иборат. Бу ишларни гляциолог олимларимиз муваффақиятли давом эттирмоқдалар.

Ҳар бир илмий ташкилот ёки жамоатчиликнинг ўзига яраша анъаналари бўлади. Шу қаторда институтимиз жамоатчилиги ҳам маълум анъаналарга эга. Бизда коллективизм, ўзаро ҳамкорлик, талабчанлик каби анъаналар давом этиб келаётир. Биринчиси — тадқиқотнинг бажарилиши ва унинг натижасини ишлаб чиқаришга жорий этишда коллективчилик руҳидир. Бу чинакам ва ҳалол коллективизм бўлиб, баъзан бўлиб турадиган ва мансабдан фойдаланиб, илмий маҳсулотга шерик бўлиш каби ҳолларга чек қўйилган.

Иккинчи анъана аксарият илмий ишларнинг кенг ҳамкорликда бажарилишидир. Биз бу ўринда бир масала (мавзу)ни бир неча институт олимлари ва лабораторияларини бирлаштирувчи ички ҳамкорликдан тортиб, бошқа ташкилот ва республикалар мутахассисларини ўз ичига оладиган кенг миқёсдаги ҳамкорликни назарда тутамиз. Ўз-ўзидан равшанки, бундан келиб чиқадиган илмий ва амалий натижалар ўзаро ҳамкорлик қилувчи коллективлар номидан расмийлаштирилди. Масалан, «Ўзбекистонда ер қобиғи чуқур қисмларининг тузилиши» монографиясини яратишда икки муассасадан йигирма икки олим қатнашди. Ғарбий Ўзбекистоннинг ер ости тузилишини геофизик методлар билан текширишда институтимиз ва Ўзбекистон ССР Геология министрлиги геофизика трестининг мутахассислари бир неча йилдан буён ҳамкорлик қилиб келадилар. Олимларимиз Орол денгизи ётқизиқларини текширишда Украина ССР Фанлар академияси геохимия ва маъдан физикаси институти, «Гидрометинститут» билан тажрибалар ўтказиб, бу соҳада СССР Фанлар академиясининг минералогия экспериментал (Черноголовка шаҳрида) ҳамда Новосибирскдаги геология ва геофизика илмий-тадқиқот институтлари билан ҳамкорликда ишламоқдалар.

Бундан ташқари биогеохимия ернинг мутлақ ёшини аниқлаш, палеонтология соҳаларида ҳам олимларимиз Янги Зеландия, Ҳиндистон, АҚШ, ГДР олимлари билан ҳамкорлик қиляптилар. Рудасиз минерал хом ашёлар қаторига кирадиган турли тузлар, гилмоя ва каолинлар, чағаноқли оҳактошлар, сержило мармарлар ва фосфоритларни ўрганишда олимларимиз Ўзбекистон ССР Геология министрлигига қарашли «Химгеолнеруд» ва Қашқадарё экспедициялари билан ҳамнафас бўлиб ишлаб, самарали натижаларга эришмоқдалар.

Ҳозир институтимизда йигирмадан ортиқ мавзу бўйича тадқиқотлар олиб борилаётир. Уларнинг аксарияти хўжалик шартномалари ва ҳамкорлик асосида бажарилаётир.

Олимларимиз ўз илмий-тадқиқотларининг натижаларини ишлаб чиқаришга тезроқ жорий қилиш учун астойдил интилмоқдалар. Лекин шундай ҳоллар ҳам юз берадики, айрим ишлаб чиқариш муассасаларининг раҳбарлари ёки мутахассислари илмий тадқиқотларга ҳадиксираб қарайдилар. Бу эса илмий кашфиётнинг ҳаётга йўлланма олишини бирмунча орқага суриб юборади. Геология соҳасида ҳам ана шу фикрни айтиш мумкин. Кейинги беш-олти йил ичида айтиш мумкинки, геология ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этишда жонланиш юз берди. Институтимизнинг ишлаб чиқариш ташкилотлари билан ўзаро ижодий ҳамкорлиги кенгайиб бормоқда. Шубҳасиз, бунда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг илмий муассасалар ишининг самарадорлигини ошириш тўғрисидаги ҳамда КПСС XXIV съезди қарорлари катта роль ўйнамоқда.

Дарвоқе, институтимизда олиб борилаётган тадқиқотлар кўлами йилдан-йилга кенгайиб, унинг ишлаб чиқариш билан алоқаси янада мустаҳкамланиб бораётир. Олимларимизнинг бутун диққат-эътибори тадқиқотларнинг иқтисодий самарадорлигини ошириш, КПССнинг XXV съездини муносиб совға-саломлар билан кутиб олишга қаратилган.

И. ҲАМРОБОЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ҳ. М. Абдуллаев номли геология ва геофизика илмий-тадқиқот институтининг директори, Ленин мукофоти лауреати.

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республика районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 16 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — районлар; иккинчи стун — мавсум бошидан буён.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ	
Киров	35,66
Ленинград	34,75
Бувайда	29,41
Қува	26,12
Ўзбекистон	25,05
Охунбобоев	22,46
Бағдод	22,24
Фрунзе	21,25
Риштон	20,83
Тошлоқ	18,32
Олтиариқ	15,78
Қувасой шаҳри	13,18
Фарғона	13,12
ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ	
Шаҳрисабз	33,93
Яккабоғ	30,98
Чироқчи	27,94
Китоб	27,42
Ғузор	21,70
Қарши	18,58
Нишон	14,15
Косон	13,62
Ульянов	13,50
Қамаши	12,43
БУХОРО ОБЛАСТИ	
Бухоро шаҳри	32,72
Бухоро	26,39
Олот	24,02
Қоракўл	23,84
Когон	22,83
Ромитан	22,34
Ғиждувон	21,52
Шофиркон	21,09
Свердлов	18,82
Вобкент	17,07
Қизилтепа	16,02
Навоий	10,66
АНДИЖОН ОБЛАСТИ	
Ленин	37,47
Андижон	28,30
Москва	24,16
Хўжаобод	23,97
Пахтаобод	23,75
Марҳамат	19,90
Избоскан	19,89
Жалолқудуқ	16,38
Балиқчи	12,56
Бўз	11,20
Қўрғонтепа	9,42
Комсомолобод	5,55
СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ	
Сариосиё	19,75
Денов	17,64
Жарқўрғон	15,68
Термиз	13,46
Шўрчи	12,11
Шеробод	11,37
Ленин йўли	5,90
Гагарин	4,47
ХОРАЗМ ОБЛАСТИ	
Гурлан	13,86
Хонқа	13,34
Шовот	13,27
Хазорасп	13,01
Боғот	12,04
Хива	11,12
Янгиариқ	10,86
Урганч	10,08
Қўшкўпир	9,76
НАМАНГАН ОБЛАСТИ	
Чуст	24,90
Янгиқўрғон	15,32
Уйчи	11,55
Тўрақўрғон	9,15
Поп	9,03
Наманган	8,28
Косонсой	8,07
Норин	5,94
Учқўрғон	1,01
Задарё	0,68
ҚҚАССР	
Тўрткўл	21,13
Беруний	13,41
Амударё	9,03
Хўжайли	6,32
Нукус	6,03
Қўнғирот	4,87
Шуманай	4,04
Кегайли	2,94
Чимбой	2,89
Ленинобод	2,44
Тахтакўпир	2,15
САМАРҚАНД ОБЛАСТИ	
Хатирчи	11,41
Иштихон	9,61
Каттақўрғон	9,60
Пахтачи	8,19
Жомбой	6,56
Пастдарғом	6,53
Пайариқ	6,31
Булунғур	6,09
Нарпай	4,79
Оқдарё	2,78
Самарқанд	0,22
ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ	
Янгийўл	8,89
Бекобод	3,71
Чиноз	3,59
Урта Чирчиқ	3,27
Бўка	2,70
Пискент	2,50
Оққўрғон	1,40
Қуйи Чирчиқ	0,44
СИРДАРЁ ОБЛАСТИ	
Сирдарё	2,60
Ворошилов	2,28
Гулистон	2,02
Боёвут	1,19
Ховос	0,63
Ильич	0,25
Оқолтин	0,03
ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ	
Жиззах	6,35

СССР ДЕЛЕГАЦИЯСИ НЬЮ-ЙОРККА КЕЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 16 сентябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико бошчилигидаги СССР делегацияси БМТ Бош ассамблеяси XXX сессиясининг ишида қатнашиш учун Нью-Йоркка келди.

А. А. Громико аэропортда баёнот берди. У ўз баёнотида Совет Иттифоқи делегацияси ҳар качонгидек бу сафар ҳам Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош ассамблеяси сессиясининг ишида актив қатнашиш ниятида эканлигини таъкидлади.

Биз, деди А. А. Громико, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош ассамблеяси каби анжуманларга катта аҳамият бераётганлигимизни кўп марта таъкидладик.

Ҳақиқат, адолат БМТ фаолиятининг натижалари халқлар умид қилишга ҳақли бўлган натижалардан ҳали кам эканлигини айтиб ўтишни талаб қилади. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти агрессорларга ҳамиша ҳам муносиб зарба берди, деб айтиб бўлмайди. БМТ ҳамиша ҳам тинчликнинг самарали посбони бўлди, деб айтиб бўлмайди. Бунинг учун сиёсат соҳасида БМТ Уставига хилоф суратда иш кўраётганлар айблидир, албатта. Биз буни қоралаб келдик ва қоралайверамиз.

Совет Иттифоқи ана шу жаҳон ташкилотининг Уставини пухта бажаришга тарафдор, бу ташкилотнинг ҳамма органлари ва аввало Хавфсизлик Кенгаши ҳамда Бош ассамблея ўз зиммаларидаги катта масъулиятни англаб, юксак функцияларини бажаришларига, тинчликни ҳимоя қилишларига тарафдор бўлиб келди ва тарафдор бўлиб қолаверади. Бу эса Бирлашган Миллатлар Ташкилоти фаолиятининг самарадорлигини ошириш манбаидир.

Шу муносабат билан асосий вазифаларнинг бири шундан иборатки, жаҳон миқёсида кескинликни юмшатиш ва барча халқлар учун мустаҳкамроқ осойишталикни вужудга келтириш манфаатларини кўзлаб, БМТ доирасида ҳам, ундан ташқарида ҳам қилинган ҳамма ижобий ишларни ривожлантириш ва чуқурлаштириш мақсадида замонамизнинг тинчликни сақлашга доир асосий проблемаларини қараб чиқишдан бўйин товламаслик керак.

Биз Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг эътиборини иккинчи даражали масалаларга жалб этиш ва тинчлик ҳамда урушнинг туб проблемаларини четда қолдиришнинг муҳолифлари бўлиб келдик ва ҳануз бунинг муҳолифимиз.

Совет Иттифоқи Бош ассамблеянинг ҳар бир сессиясида халқларни тўлқинлантирадиган актуал масалаларни ўртага қўйиб келди. Совет Иттифоқи Бош ассамблеянинг 16 сентябрда ўз ишини бошлайдиган сессияси муносабати билан ҳам шундай иш кўриш ниятидадир.

Ҳар бир давлат ва давлатларнинг ҳар бир гуруҳи амалда тинчлик тўғрисида ғамхўрлик қиладиган бўлса ва БМТ Бош ассамблеясининг XXX сессиясида яхши ният билан қатнашадиган бўлса халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик йўлини қатъият билан ўтказиб келаётган Совет Иттифоқининг, социалистик ҳамдўстликдаги барча давлатларнинг ёрдам ва мададини ҳар қачонгидек ҳис этаверади.

А. А. Громико Америка Қўшма Штатлари халқига энг яхши истакларини изҳор қилди. Совет Иттифоқи Америка Қўшма Штатлари билан яхши дўстона муносабатларда бўлишни истайди ва бу муносабатларни тинчлик ҳамда тотув яшаш принциплари асосида уюштиради. Шу билан бирга А. А. Громико Нью-Йорк шаҳри аҳолисига ҳам яхши истакларини изҳор қилди.

СССР делегациясидан илгари Украина ССР ташқи ишлар министри Г. Г. Шевел бошчилигидаги Украина ССР делегацияси ва Белоруссия ССР ташқи ишлар министри А. Е. Гуринович бошчилигидаги Белоруссия ССР делегацияси Нью-Йоркка келган эди.

ҚАРДОШ ЎЗБЕКИСТОН САНЪАТ УСТАЛАРИГА

А. Навоий номли Ўзбекистон давлат академик катта театри Киевда бир ярим ой мобайнида гастролда бўлди. Театр коллективи ўз маҳоратини намойиш қилиши республика маданий ҳаётида муҳим воқеа бўлди. Спектакллар томошабинларни Ўзбекистоннинг ёрқин санъати билан таништирди. Артистларнинг юксак вокал ва хореографик маданиятини, уларнинг самарали ижодий изланишларини намойиш қилиб кўрсатди.

А. Навоий номли театр Киевдаги гастроллари вақтида меҳнаткашлар ҳузурида ўз санъатини муваффақиятли намойиш этганлиги учун Украина ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди. Украина ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. С. Грушецкий ана шу юксак мукофотни театр вакилларига топширди. У Ўзбекистон артистларини қизғин табриклаб совет социалистик маданиятини ривожлантиришда уларга янги ижодий муваффақиятлар тилади.

(Ратау — ЎзТАГ мухбири).

„БЎЗСУВ“ ДАЛАЛАРИДА

САБЗАВОТ ПАЙКАЛЛАРИДАН РЕПОРТАЖ

Чошгоҳ палла. Сабзавот пайкалларида иш қизғин. Сабзавоткорлар ширин-шарбат помидорни йиғиб-териб машиналар, тележкаларга ортишяпти. Кети узилмас транспорт карвони тайёрлов пунктлари томон йўл олмоқда. «Бўзсув» совхозининг директори қишлоқ хўжалик фанлари кандидати Аъзам Абдувалиев билан пайкаллар оралаб боряпмиз.

Алишер Абдуғаффоров бошчилик қилаётган бўлим пайкалларидамиз. Рўпарамиздан бригада бошлиғи Ўрозимбек Калменов чиқди. Директор ярим кунлик йиғим-терим якуни ҳақида сўради.

— Йиғим-терим график бўйича давом этяпти, — жавоб қилди бригадир ва тушгача тайёрлов пунктига 20 тонна помидор жўнатилганини айтди, сўнгра ҳаммаси биринчи сортга қабул қилинганини қўшиб қўйди.

— Бугун қанча помидор жўнатасизлар?

— Камида 40 тонна!

Ў. Калменов бригадаси аъзолари якунловчи йилда помидордан мисли кўрилмаган юқори ҳосил етиштирдилар. Ҳисоб-китобларга қараганда ҳосилдорлик гектар бошига 100 тоннага тўғри келади, бундан кам бўлмайди. Директор ҳам, бўлим бошқарувчиси ҳам шундай деди, бригадир бу фикрни тўла тасдиқлади.

Шу палла тележкачи Тешабой Қалимбетов келиб қолди. У тушгача шаҳарликлар учун 10 тонна помидор ташиб берибди, кечгача яна 10 тонна ташиб бермоқчи. Сабзавот маҳсулотларини янги узилган пайтда истеъмолчиларга етказиб бериш масъулиятли иш. Тешабой Қалимбетов билан Шавкат Эмиралиев бу шарафли вазифани сидқидилдан адо этиб, ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

Ҳамроҳимиз бизни Қобил Тиллаев бўлимига бошлади. Бўлимнинг Карим Ашрапов бригадаси ҳам помидор етиштиришга ихтисослаштирилган. Сабзавоткорлар гектаридан 80 тоннадан хирмон кўтариш иштиёқи билан меҳнат қилишяпти.

— Истеъмолчилар жуда талабчан, — гап қотди бригада бошлиғи, — биз деҳқонлардан ширали, мазали, узоқ вақт сақланадиган, аниқроқ қилиб айтганда, давлат стандартига мос келадиган маҳсулотлар кутишяпти. Қандай бўлмасин планни бажарсак бас, дейдиган вақтлар ўтиб кетди. Бригадир бир туп помидор поясини кўтариб, шохларга маржондек тизилган ҳосил нишоналарини кўрсатди. Лол қолдик. Ҳар дона помидор салмоқдор, кўрган кўз қувонмай иложи йўқ.

Бригадир помидор ҳосили юқори бўлганини қувониб гапирди. Сабзавотчиликда вақтида отини қамчилаган деҳқон ютади, кечиккан деҳқон ютқазади. Шунинг учун ҳам бригада аъзолари бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб ишлашяпти, ҳар куни 40-50 тоннадан помидор ҳосили терилмоқда.

Шалдираб сув оқаётган ариқ ёқасига келганимизда директор ён дафтарини очиб айрим рақамларни таҳлил қилиб берди. Маълум бўлишича, юқорида номлари тилга олинган иккита бригаданинг аъзолари помидор ҳосилдорлигида рекорд қўйишмоқчи. Гектаридан 80-100 тоннадан хирмон кўтариб, район бўйича энг юқори кўрсаткичга эришишга аҳд қилишган.

— 50 гектар майдонда помидор ўстирганмиз, — сўзини давом эттирди у, — ишчи-хизматчилар, уларнинг оила аъзоларига ҳар куни 80-100 тонна помидор жўнатяпмиз.

— Бошқа экинлар ҳосилдорлиги қандай? — сўрадик.

— Ҳаво қурғоқ келиши, сув танқислиги юз беришига қарамай ҳамма экинлардан юқори ҳосил етиштирдик десак янглишмаймиз.

Директор бизни яна пайкаллар томон бошлади. Энди Турсунбой Мирзаев, Қодирали Собитов, Фаёзитдин Садиров, Нозим Раҳматов бошлиқ полизчилик бригадалари далаларидамиз. Жўякларнинг пушталаридаги қовун-тарвузлар шира боғлаб ётибди. Салмоғи ҳам чакки эмас. Директорга қарадик, бу қарашимиздан у бошқача маъно тушунди шекилли, изоҳ берди: — хотиржам бўлинглар, азот солганимиз йўқ полизларга, маҳаллий ўғит берганмиз.

— Ҳосилдорлик гектар бошига 35-40 тоннаданга тўғри келяпти— дейишди бригада бошлиқлари. Шуниси қувончлики, азотсиз етиштирилган қовун-тарвуз харидоргир бўлаётир.

«Бўзсув» совхози тўққизинчи беш йилликда маҳсулот тайёрлаш планини деярли ҳамма турлари, сон ва сифат кўрсаткичлари бўйича тўрт йилда бажарибди. Эндиликда эса пландан ва социалистик мажбуриятда кўзда тутилганидан зиёд қовун, тарвуз, помидор, карам, пиёз, сабзи, картошка ва бошқа хил маҳсулотлар топширяпти, партиямизнинг XXV съездини якунловчи йил топшириқларини муддатидан илгари бажариш билан кутиб олиш учун курашяпти.

Суҳбат давомида директор сараланган сабзавот экинлари уруғи етиштиришга катта аҳамият берилаётганини айтди, айрим рақамларни тилга олди. Совхоз ишлаб чиқариш плани бўйича бу йил 3 тонна помидор уруғи тайёрлаши керак экан, шу кунгача 4 тонна уруғ тайёрланибди, мавсум охиригача бу кўрсаткич 8 тоннага етказилар экан. Миришкор сабзавоткорлар 2 ярим тонна редиска уруғи, 12 тонна укроп уруғи, 4 тонна карам уруғи, 45 тонна пиёз уруғи жамғаришибди.

Даромадга қараб буромад. Совхоз директори Аъзам Абдувалиев олим одам, ҳисоб-китобни яхши билади, кези келганда қилни қирққа ёра билади. У бу йил совхоз коллективи фақат сабзавотчиликдан бир ярим миллион сўм даромад олишини, шундан 300 минг сўми соф фойда бўлишини гапириб берди.

Калинин районининг илғор «Бўзсув» совхозидагина эмас, балки ҳамма хўжаликларида ҳам маҳсулотлар йиғим-терими ва давлатга топшириш юксак суръат билан давом эттирилмоқда.

Ю. ЗИЁДОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

КУЗГИ ЖУН ҚИРҚИШ МАВСУМИ

Жунни дастлабки ишловдан чиқарадиган Келес фабрикасига куз фаслида қўйлардан қирқиб олинган жуннинг дастлабки центнерлари топширилди. Республиканинг даштлик ва ярим даштлик зоналаридаги ихтисослаштирилган хўжаликларнинг фермаларида қоракўл қўйларининг жунини кузда қирқишга киришилди. Қизилқумдаги сунъий қудуқлар ва ҳовузлар, артезиан қудуқлари ва оддий қудуқларнинг яқинидаги механизациялаштирилган пунктларда қўйларнинг жунини қирқиб оладиган 730 та электр агрегати ўрнатилди. Бу агрегатларни юзлаб ёш механизаторлар — Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги томонидан ташкил этилган курсларда таълим олган чорвадорлар бошқарадилар.

Энг яхши жундан гилам, полос тўқилади. Бундай жун баҳорда туғилган қўзилардан олинади. Бу йил кузда биринчи марта қарийб бир миллион бош ана шундай қўйларнинг жуни қирқиб олинади. Куз мобайнида 4,4 миллион бош қоракўл қўйларининг жунини электр агрегатлар ёрдамида қирқиб олишга аҳд қилинди. Томди, Конимех, Фориш районларининг пешқадам чорвадорлари баҳорги ва кузги жун қирқиш давомида ҳар бош қўйдан 4 килограммгача ва ундан ошириб жун қирқиб олмоқдалар.

Ўзбекистон қўйчивонлари беш йилликнинг якунловчи йилида давлатга 25,5 минг тонна жун топширишни мўлжаллаб турибдилар.

(ЎзТАГ).

ЁЛҚИНДАН ҚОЛГАН МЕРОС

ТАҚРИЗ

Пиримқул Қодиров меҳнат мавзуини изчил ва катта қизиқиш билан бадиий тадқиқ этиб келаётган ёзувчиларимиздан бири. Унинг чорвадорлар ҳаётига бағишланган «Қора кўзлар» романи, газчилар меҳнати тасвирланган «Қадрим» қиссаси сўзимизнинг мисоли бўла олади. «Мерос» қиссаси ҳурматли адибимизнинг меҳнат мавзуини бадиий ўзлаштиришда қўлга киритган янги ютуғидир.

«Мерос»да ҳозирги кунларимизнинг қайноқ воқеалари қаламга олинади. Унда асрлардан бери қақраб ётган Мирзачўлни ўзлаштириб, уни бепоён пахтазорларга, боғ-роғларга айлантираётган замондошларимизнинг меҳнат жасоратлари улуғланади.

Пиримқул Қодиров меҳнат ва меҳнат қаҳрамонларини қаламга олишдан олдин, тасвир объектининг барча хусусиятларини, шароитнинг ўзига хослигини батафсил, деталларигача синчковлик билан ўрганади. «Мерос» қиссаси ҳам ёзувчининг ҳаётни ўрганиш қобилиятининг ҳавас қилгулик бир самарасидир.

Яна шу нарса диққатга лойиқки ёзувчи ҳеч қачон меҳнат ва ишлаб чиқариш жараёнлари гирдобида қолиб кетмайди. Меҳнатни инсон моҳиятини чуқур намоён қиладиган ҳодисалардан бири сифатида олиб қарайди. Мирзачўлдаги матонатли, бунёдкор меҳнат тасвири орқали замондошларимизнинг олижаноб инсоний қиёфалари моҳирона гавдалантирилади.

Қисса қаҳрамонлари ҳаётда ўз прототипларига эга. Асарга ўлмас чўлқувар, механизатор, халқимизнинг севикли фарзанди Мамажон Дадажонов ва унинг укаси, ҳозирги кунда машҳур механизатор Тўлан Дадажоновлар ҳаёти асос қилиб олинган. Шубҳасиз, қаҳрамонлар ҳаётий прототипларининг айнан ўзи эмас. Лекин асардаги Ёлқин ва Турсун Отажоновлар образининг бош маъноси биз юқорида эслаган машҳур замондошларимиз тақдиридан топилган.

Ёзувчи тасвирида Ёлқин Отажонов, таъбир жоиз бўлса, туғма истеъдодли деҳқон сифатида гавдаланади. У бир сония ҳам ўз ҳаётини меҳнатсиз тасаввур этолмайди. Меҳнатга чанқоқлик уни Мирзачўлга етаклаб келади. Сўнгсиз ва тақир чўлни ўзлаштириш учун олиб борилган оғир ва шарафли ижодий меҳнатнинг яловбардорларидан, қаҳрамонларидан бирига айланади.

Ёзувчи Ёлқин Отажонов тимсолида мамлакатимизда меҳнат инсонни қандай юксакликларга кўтара олиши мумкинлигини ҳаққоний тасвирлаб кўрсата олган.

Қиссада Ёлқиннинг муҳаббати, оилавий ҳаёти, турмушга, маданиятга муносабатлари ҳам конкрет эпизодларда очилади. Шу тариқа, Ёлқин китобхон кўз ўнгида тўлақонли образга айланади.

«— На чора, болам! Энди Ёлқинжон учун ҳам сен узоқ умр кўр. Қаҳрамонлик сенга —акангдан мерос...»

Бу сўзларни фавқулодда ўлимга дуч келган Ёлқин ҳақида онаси кенжа ўғли Турсунга айтяпти. Ҳа, Ёлқиндан катта мерос қолади. Мирзачўл бағрига биринчилардан бўлиб келган, бу ерга сув келтирган, бепоён пахтазорлар кўкартирган, ям-яшил боғлар бунёдга келтирган, шаҳарчалар тиклаган Ёлқиндан фақат унинг меҳнат самаралари эмас, балки ундан ноёб инсон ибрати, партия, Ватан ва халқ ишига фидокорлик, меҳнатсеварлик, қаҳрамонлик каби хислатлар ҳам ҳаётга мерос бўлиб қолади. Асар ана шу ҳақда ҳикоя қилади.

Қиссанинг иккинчи бир марказий қаҳрамони — Турсун. Қисса унинг тилидан ва қалб дунёсидан ўтказиб ҳикоя қилинади.

Турсуннинг «мен»и асарда фақат шакл элементи, ёзувчининг ҳикоялаш воситаси бўлиб қолмаган. Турсун акаси Ёлқин билан етаклашиб митти болалигидан қисса саҳифаларига кириб келади. У ўз тақдир йўлида рангба-ранг одамларни учратади. Ёлқин акасининг ва ўзи дуч келган бошқа одамларнинг тақдири ҳақида баъзан жўшиб-қайнаб, баъзан куйинчаклик билан, баъзан кочирик ва ҳазил билан, баъзан ғамгин ва маъюс бир кайфиятда ҳикоя қилади. Ҳаёт ва меҳнат манзаралари, одамлар тақдири унинг руҳий дунёсидан шуълаланиб, товланиб асарга кўчади. Турсуннинг «мен»и асар саҳифаларида шу тариқа яхлит, ўз тақдир ва характер тарихига, ички дунёси тарихига эга қаҳрамон сифатида кўринади.

Бундан ташқари, қиссадаги асосий масала — маънавий мерос муаммоси ҳам бевосита ҳозирги ёшларнинг типик намояндаси бўлган ана шу йигит образи билан боғлиқ ҳолда кўтарилади. Ёшлар катта авлодлардан нималарни ўзига мерос қилиб олаётганлиги, бу мерос ёшларнинг маънавий тараққиётида қандай роль ўйнаётганлиги Турсуннинг образида марокли ва ҳаққоний акс эттирилади.

Ёзувчи турмушнинг тинимсиз олға тараққиёти ҳаётий зиддиятларнинг янгича формаларини юзага келтираётганини ҳам аниқ илғайди. Одамлар орасидаги муносабатнинг бундай янги шакллари «Мерос»даги бадиий конфликтнинг ҳам ўзига хослиги, янгилигини таъминлаган. Қиссада ҳар хил қутбдаги шахслар ўртасида юз берадиган анъанавий тўқнашувлар йўқ. Унда конфликт бевосита ҳозирги кун кишиларининг ҳаётга, меҳнатга, турмуш маданиятига, оилага қарашлари ўртасидаги зиддиятлар кураши формасида кўрсатилади.

Масалан, шаҳардаги мартабали идорада хизмат қилаётган, ўта замонавий уй-жойда, либосларда яшаётган ва шу сабабли қишлоқ муҳитига, қишлоқ кишиларига кибор кўз билан қарайдиган, серфарзандлилик эскилик деб биладиган Азларнинг аслида бугунги ҳаёт учун ўта эскириб қолган бир кимса эканлигини ҳамма хаёлига келтиравермайди. Ҳатто бундай шахсга дуч келганда Ёлқин ва Турсун қандай довдираган бўлса, ўқувчи ҳам шунча довдирайди. Лекин ёзувчи қаҳрамонларининг ҳаётий фалсафасини, характерини ўзаро муқоясалаб чуқуррoқ тасвирлаган сари бошда кўзга «қолоқ» кўринган Ёлқин ва Турсунлар Азлардан минг чандон илғор кишилар эканлигига астойдил ишониб борасан. Муҳими шундаки, бунга Турсун ҳам, Ёлқин ҳам, Азларнинг ўзи ҳам ишониб боради.

Асардаги диққатга сазовор образлардан яна бири — Жобир Тошбеков. У ҳам кўринишда ўта маданиятли, инженер, қолаверса, ҳаётнинг қизғин участкаларига дадил отланади ва ўзини жонкуяр раҳбар сифатида кўрсатишга уринади. У ялтироқ, баланд парвоз гапларни ўрнига қўяди. Лекин ёзувчи бу образнинг ички оламини Ёлқин билан муқоясада аста-секин ойдинлаштиради. Унинг шуҳратпараст, худбин, бошқа кишининг ўзидан олдинга ўтиб кетишини хоҳламайдиган «хавфли» одамлигини характерли эпизодларда гавдалантиради. Жобир Тошбековнинг ва Азларнинг характеридаги қутблар Турсуннинг бевосита кўз ўнгида содир бўлади. Азлар ва Тошбеков фонида у акаси Ёлқиннинг инсоний қиёфасини янада аниқроқ ҳис қилади.

«Мерос» қиссасида бир неча эпизодик образлар ҳам бор. Гарчи уларнинг аксарияти асарда ялт этиб бир-икки кўзга ташланса-да, лекин эсда сақланиб қолади. Ёлқиннинг қаҳрамонона тақдирида катта роль ўйнаган Марказкомнинг масъул ходими шундай образлардан биридир. Бу кишини биз асарда икки марта учратамиз. Лекин мана шу икки эпизодда у улуғвор инсон, катта ақл эгаси ва олижаноб коммунист раҳбар тарзида гавдаланади.

Бизнинг назаримизда, ёзувчи бир муҳим факторга жиддий эътибор берганида қиссанинг ҳаётий кучи янада тўлишарди. Айрим адабий танқидчилар ҳам таъкидлаётганларидек, асарда Ёлқин Отажоновнинг меҳнат қаҳрамонликлари, катта ташаббусларининг ижтимоий-психологик омиллари янада чуқурроқ очилиши керак эди. Асарнинг қайта нашрида ёзувчи бу масалага эътибор қилиши керак.

«Мерос» қайноқ воқеалар изидан бориб, оҳори тўкилмаган ҳаёт материалида ёзилган марокли асар. У меҳнат поэзиясини очувчи, ажойиб замондошларимизнинг қатор тўлақонли образларини гавдалантирувчи, ҳозирги кун ёшларига Ёлқинлардан қолган маънавий ибратни тараннум этувчи асардир.

М. МАҲМУДОВ,
М. САФАРОВ.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЧИЛИ ХУНТАСИНИНГ ЖИНОЯТЛАРИ

Чили халқи билан бирдамлик Колумбия комитетининг раиси, Колумбия сенатори доктор Аполинар Диас Кальехас баёнот эълон қилди. Бунда у Аргентина ҳафталиги «Леа» ва Бразилиянинг «О Диа» газетасида босилган Чили революцион ташкилотларининг чет элда яшаётган аъзолари «бир-бирлари билан қонли жанглар олиб боришмоқда» деган хабарларга кўпчиликнинг эътиборини қаратди.

Бу хабарларда шу нарса таъкидлаб ўтиладики, чилиликлардан Аргентинада — 59 киши, Францияда — 9, Мозамбикда — 3, Панама ва Колумбияда — 47 киши ҳалок бўлди. Сенатор Диас Кальехас баёнотида айтилишича, чет элларда ўлдирилган шахслар Чили ҳарбий хунтасининг дом-дараксиз йўқолганлар рўйхатида асосий ўринни эгаллайди. Ҳолбуки, Колумбияда Чили революцион ташкилотининг ҳеч қандай аъзоси, ҳеч қандай Чили гражданн ўлдирилган эмас. Чилида фашистлар ҳукмрон бўлиб олган ва президент Сальвадор Альенде ўлдирилган 1973 йил 11 сентябргача ҳам, ундан кейин ҳам ЮПИ агентлиги Буэнос-Айресдан берган хабарларида ҳалок бўлган чилилик кишилар Колумбияга умуман келган эмас. Баёнотда таъкидланишича, фақат бир нарса равшан: Ватандан йироқда ҳалок бўлганлар рўйхатида асосий ўринни эгаллайдиган чилиликлар ҳокимият тепасида турган фашистлар томонидан Чилининг ўзида ўлдирилган ёки ўша ерда ном-нишонсиз йўқ бўлишган. Чет элда ўлдирилганлар эса фашистик хунта агентлари томонидан ўлдирилгани шубҳасиз. Аргентинада Генерал Карлос Пратц билан бўлган воқеа бунга далил бўла олади.

Чили халқи билан бирдамлик Колумбия комитетининг раиси террорчилар ва бўҳтончиларни бошқа давлатлардаги Чили элчихоналари орқали ўзларига хайрихоҳ қилишга уриниб келаётган Чили ҳарбий хунтаси томонидан тузилган ташкилот фаолиятини кескин қоралади.

Колумбия сенатори ўз баёнотида шу каби фактларни кўрсатиб ўтиб, Колумбия ҳукуматидан Чили демократлари Колумбия территориясида ўлдирилди, деган хабарларни расмий рад қилишга, халқаро ташкилотларга, биринчи навбатда БМТ инсон ҳуқуқлари комиссиясига Чили фашистларининг янги жиноятлари юзасидан текширишлар ўтказиш ҳақида талабномалар қўйишга даъват этди.

Фашистик хунтанинг БМТ инсон ҳуқуқлари комиссиясининг Чилига келишини ман этганлиги, дейилади доктор Диас Кальехас баёнотининг сўнгги қисмида, юқорида кўрсатилган жиноятларнинг очилишида катта тўсиқ эмас. Бу БМТ Бош Ассамблеясига Чилида инсон ҳуқуқлари поймол этилаётганлигининг янги фактларини очишга кўмаклашади. Жаҳон жамоатчилиги фашистик хунтани янада қаттиқроқ қоралашига ва хунтани БМТ сафларидан тезроқ қувиб чиқаришга имкон беради.

Хосе **АРИСАЛА,**
(АПН).

АНГЛИЯ. Лондонда шимолий ирландияликларнинг Англия ҳукумати жорий этган фавқулодда қонунга қарши норозилик намойиши бўлиб ўтди. Бу қонунга биноан юзлаб ирландияликлар судсиз ва терговсиз Ольстер турмалари ва концлагерларига ташланмоқда. Суратда: намойиш қатнашчилари Лондон кўчаларидан ўтиб бормоқдалар.

ТАСС фотохроникаси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **ГАВАНА.** Куба вилоятларида партия ташкилотларининг ҳисобот — сайлов йиғилишлари ўтказилмоқда. Бу йиғилишларда бошланғич ташкилотлар ва район ташкилотларининг ишлари якунлаштирилмоқда. Вилоят партия ташкилотларининг конференцияларига делегатлар сайланмоқда ва съезд делегатлигига номзодлар кўрсатилмоқда. Партия қурилиши масалаларини муҳокама қилишга, экономика ва маданиятни ривожлантириш, раҳбарлик методларини такомиллаштиришга катта эътибор берилмоқда.

◆ **АФИНА.** Ҳарбий полициянинг собиқ ходимларидан 32 кишининг ишини бир ой ичида кўриб чиққанидан кейин Афина ҳарбий трибунали ҳукм чиқарди. Ҳарбий полициянинг ана шу собиқ ходимлари ҳарбий хунта ҳукмронлик қилган йилларда сиёсий маҳбусларни таҳқирлаб, қаттиқ азоблаган эди. Айбланувчилардан 16 киши беш ойдан тортиб 23 йилгача турма жазосига ҳукм қилинди. Қолганлари айбсиз деб топилди.

◆ **БИСАУ.** Жаҳон Тинчлик Кенгаши Африка халқларининг озодлиги ва мустақиллиги учун оташин курашчи, Гвинея ва Яшил Бурун ороллари мустақиллиги Африка партиясининг асосчиси марҳум Амилкар Кабралнинг тинчлик учун курашдаги катта хизматларини эътиборга олиб, уни Фредерик Жолио-Кюри номидаги «Тинчлик олтин медали» билан мукофотлади.

◆ **ДЕҲЛИ.** Ҳиндистон Коммунистик партиясининг Марказий ижроия комитети ҳинди тилида ойлик «Коммунист» журналини чиқаришга қарор қилди. Журнал партиянинг идеология кураши ва сиёсати проблемаларини, партиянинг омма ўртасидаги ишларини, чет эллардаги коммунистлар ва ишчилар ҳаракати аҳволини ёритади.

◆ **КАРОЧИ.** 1974-1975 молия йилида Покистон экспорти ўтган йилдагига нисбатан 20 миллион доллардан зиёд кўпайди.

(ТАСС).

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

МАШИНАСОЗЛИКНИНГ ИСТИҚБОЛЛАРИ

СОФИЯ. Болгария машинасозлиги маҳсулоти ҳажми сўнгги йигирма йил мобайнида қарийб 28 баравар кўпайди. Бир вақтлар қолоқ аграр мамлакат бўлган Болгарияда машинасозлик ва кемасозлик, электр техника саноати айниқса тез суръатлар билан ривожланмоқда. Бу тармоқларнинг ҳаммаси халқ ҳокимияти йилларида вужудга келтирилди. Машинасозлик айниқса тез ривожланмоқда. Машинасозлик маҳсулоти 80 мамлакатга етказиб берилмоқда.

БРНОДАГИ ҚУРИЛИШЛАР

ПРАГА. Брнонинг янги уй-жой районидаги биноларга аҳоли кўчиб кирди. У Чехословакия — Совет дўстлиги райони деб аталади. 50 минг аҳолига мўлжалланган янги район қурилиши жадал усулда олиб борилмоқда. Бу ерда совет новатори Н. Злобин методи кенг қўлланилмоқда.

ФАБРИКА ЮБИЛЕЙИ

БУДАПЕШТ. Венгрияда энг йирик бўлган Шопрондаги устки кийимлар фабрикаси қурилган кунга 25 йил тўлди. Ана шу фабрика усталари тиккан чиройли замонавий эркаклар ва хотин-қизлар кийим-кечаги Венгриядагина эмас, балки чет элларда ҳам ғоят манзур бўлмоқда. Фабрика ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг 60 процентдан кўпроғи экспорт қилинмоқда. (ТАСС).

ПОРТУГАЛИЯ БОШ МИНИСТРИНИНГ НУТҚИ

ЛИССАБОН, 15 сентябрь. **ТАСС мухбири Э. Ковалев хабар беради:**

Португалия бош министри адмирал Пиньейру ди Азиведу радио ва телевидение орқали сўзга чиқиб бундай деди: Португалиянинг олтинчи муваққат ҳукуматининг сиёсий программаси тўғрисида коммунистик, социалистик ва халқ демократик партиялари бир битимга эришдилар.

Бўлажак ҳукумат, деди у, сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий характердаги конкрет проблемаларни ҳал этишга бутун кучини бағишлайди. Янги муваққат ҳукумат эндиликда асосий сиёсий партияларнинг ва қуролли кучлар ҳаракатининг мададига эришди. Бу эса, деди илова қилиб бош министр, муваққат ҳукуматга ўз сиёсатини муваффақиятли ўтказиш имкониятини беради. Бу имконият ўз навбатида Португалия революциясининг ғалабаси учун зарур бўлган Португалия халқи билан Қуролли кучлар ҳаракати ўртасидаги иттифоқни мустаҳкамлашга кўмаклашади.

Янги ҳукумат ўз фаолиятида қуйидаги принципларга амал қилади: миллий мустақиллик, социализм ва кўп партиялар иштирокидаги демократия, меҳнаткашларнинг ва умуман халқнинг манфаатларини ҳимоя қилиш, демократик эркинликларни таъминлаш, революцияни ва унинг ғалабаларини, тинчлик ва халқаро ҳамкорликни ҳимоя қилиш, мустамлакачиликни тугатишни изчиллик билан давом эттириш, қуролли кучлар ҳаракати билан мамлакатнинг сиёсий партиялари ўртасидаги конституцион битимларни ҳурмат қилиш.

Бўлажак ҳукумат — коалицион ҳукумат эмас, деди адмирал Пиньейру ди Азиведу. Бу ҳукумат муштарак платформага асосланган ва умумий программага эга бўлган муайян сиёсий кучларнинг ҳаракат бирлиги ҳукуматидир. Мана шу муштарак программани ўзаро келишиб олиш натижасида асосий қийинчиликлар бартараф этилди, деб ҳисоблаш мумкин. Министрлик лавозимларини тақсимлаш билан боғлиқ муайян қийинчиликлар гарчи мавжуд бўлса ҳам, улар тамомила бошқа характерда бўлиб ва тўла бартараф этилиши мумкин.

Пиньейру ди Азиведу келгуси ҳафтанинг бошларидаёқ Португалия ҳукуматининг составини эълон қилиш мумкин, деган фикрни билдирди.

ЯПОНИЯДА «ИЕН ЭПИДЕМИЯСИ»

Шу йил кузда парламентнинг қуйи палатаси (вакиллар палатаси)га бўладиган сайловларга Япония матбуоти катта эътибор бермоқда. Матбуотда либерал-демократлар партияси (ЛДП)нинг сиёсий ва молиявий кризиси, унинг халққа берган сайлов олди ваъдалари устидан чиқмаганлиги, инфляцияни тугатишга, нарх-навонинг кўтарилишини ва ишсизликни тўхтатишга, экономикани чуқур депрессия аҳволидан олиб чиқишга қодир эмаслиги ҳақида кўплаб материаллар босилмоқда.

Матбуотнинг хабар қилишича, улар ўз тарафдорларини кўпайтириш учун пулдан ҳам фойдаланишмоқда. «Овозларни сотиб олиш одатдаги машғулотдир» — деб таъкидлайди «Жапан интерпретер» журнали. Сайлов олди агитациясида ман этилган усуллар — тарафдорларни сотиб олиш, порахўрлик, молиявий кўзбўямачиликлар учун қамоққа олинганлар бунга гувоҳ бўлади.

Шарҳловчиларнинг айтишича, консерваторлар палатада ўз вакилларидан кўпчиликни қолдиришлари учун сайлов олди кампаниясида 9 миллиард иен сарфлашлари керак. ЛДП яхши ҳақ тўлаганлиги учун катта бизнес манфаатларини доим ҳимоя қилмоқда. Масалан, маҳаллий ҳукумат органларига бўлиб ўтган шу йил апрель ойидаги сайловлар арафасида ЛДПнинг пуллари камайиб қолганлиги учун партиянинг бош секретари Ясухиро Накасонэ «Ниппон стил» корпорацияси правлениесининг фахрий раиси Сигэо Нагано билан учрашиб, «қурбонлик»ларни тиклашни сўради. Сигэо Нагано эртасигаёқ Япония ишлаб чиқарувчилар федерациясининг президенти Такэси Сакурада, иқтисодий ривожланишга таъсир кўрсатувчи Япония комитетининг маъмурий-директори Сэйшти Ямаситалар билан кенгашта ўтказди. Бир суткадан сўнг тўртта энг йирик иқтисодий ташкилот ва саноатнинг 25 та муҳим соҳаси вакиллари ЛДП кассаларини зудлик билан тўлдиришга қарор қилишди.

«Нега улар консерваторлар учун шунчалик кўп маблағ сарфлашяпти?», Энг йирик миллий газета «Майнити» шу савол билан Сигэо Наганога мурожаат қилди. У эса очиқчасига «Биз фақатгина ўзимизга ёқадиган сиёсатчиларни қўллаб-қувватлаймиз», деб жавоб берди.

ЛДПнинг йирик монополиялар билан алоқаси Японияда қатъий норозиликка учраётганлиги сабабли консерваторлар катта бизнесдан пора олишнинг бошқача йўлларини топишга интилишяпти. Масалан, ЛДП Ясухиро Накасонэ ташаббуси билан Токио ва Осакада тушлик зиёфатлар ташкил этди. 60 минг иенлик таклифномалар ЛДП кредитчиларига — банкирларга, корхона, фирма, корпорацкя эгаларига, иқтисодий ташкилотларнинг бошлиқларига тарқатилди. Токионинг «Кэйо» меҳмонхонасидаги тушлик зиёфатда 110 миллион иен, Осакадаги тушликда эса 102 миллион иен тўпланди. Бу муваффақият партия ташкилотчиларини руҳлантириб юборди. Шунинг учун ЛДП ўзининг жойлардаги бўлимларига ҳам шундай таклифномалар юборишни топширди.

Япония жамоатчилиги ЛДПдан консерваторларни моддий жиҳатдан таъминлаш системасини ўзгартиришни ва порахўрликка чек қўйилишини талаб қилмоқда.

Прогрессив кучлар таъсирида консерваторлар партия фондлари контроли ҳақидаги қонунни қайтадан кўриб чиқишга мажбур бўлишди. Вакиллар палатасида янги қонун лойиҳаси қабул қилинди. Бу лойиҳа партияларга маблағ сарфлашни чеклашни назарда тутади. Йирик корпорациялар томонидан йилига 100 миллион иендан ортиқ пул бериш ман этилди. Корчалонларнинг индивидуал субсидиялари миқдори 20 миллион иендан ошмаслиги керак. Лекин бу билан ишнинг моҳияти ўзгараётгани йўқ.

Парламентдаги ўринлар консерваторларга борган сари қимматга тушмоқда. Япон матбуотининг ёзишича, ЛДПдаги хатарли «иен эпидемияси» кундан-кунга авж олмоқда.

А. МАЧЕХИН,
(АПН).

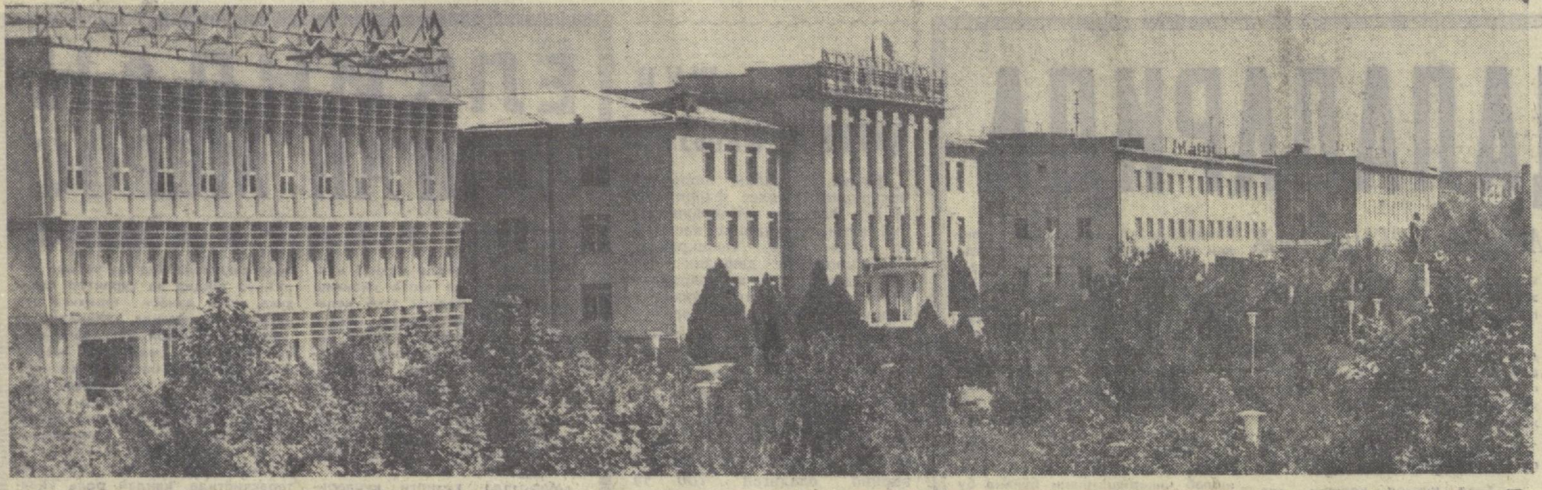

Узбекистон шахтёрлари шаҳри — Ангрен кундан-кунга чирой очиб бормоқда. КПСС XXIV съездидан бери бу шаҳарда кўплаб замонавий, маъмурий ва маданий-маиший объектлар, гўзал ва шинам уй-жой бинолари қад кўтарди. Суратда: Ангрен шаҳрининг марказий кўчаларидан бири.

А. ТУРАЕВ фотоси.

ФАКТ ВА ШАРҲ

НУР ВА ОВОЗ ПАНОРАМАСИ

Шу йилнинг 8 сентябри самарқандликлар ёдида бир умр сақланса ажаб эмас. Кечқурун кўҳна Регистон майдонига етти мингдан ортиқ киши йиғилди. Майдондаги учта асосий тарихий обида — Улуғбек, Шердор ва Тиллакори мадрасалари ҳамда буюк мутафаккир шоирлар Навоий билан Жомий ҳайкалларини ўз ичига олган овоз, музика ва нур панорамаси иш бошлади. Ярим соатлик программа давомида томошабинлар кўз ўнгида тарихчи ва наққош, неча минглаб саёҳатчи ва туристларни лол қолдирган обидалар жонланиб, тилга киргандек бўлди.

Кундузи қуёш нурида кўзга ташланмаган нарсалар ҳам тунги сунъий ёруғда ўзгача жилоланар, бу бебаҳо моддий бойликларни яратган меъмор ва усталарнинг истеъдоди ва заковатига, обидаларнинг бекиёс гўзаллигига беихтиёр тасанно ўқир эди киши.

Регистон ансамблида нур ва овоз панорамаси Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг тарихий-архитектура ёдгорликларини муҳофаза қилиш, мустаҳкамлаш ва таъмир қилиш ҳақидаги доимий ғамхўрликлари туфайли юзага келди. Панорамани лойиҳалаш ва қуриш ишларига икки йил кетди. Нур ва овоз панорамаси программасининг сценарийси Алишер Навоий номидаги Катта академик опера ва балет театрининг режиссёри О. Узоқов қаламига мансуб бўлиб, томошани ҳам унинг ўзи саҳналаштирди. Ёш композитор, Ўзбекистон ССР Ленин комсомоли мукофоти лауреати М. Тожиев панорамага мос музика яратди.

Бугунги кунда нур ва овоз панорамаси программаси рус ва ўзбек тилларида янграмоқда. Русча текстни ёзиб олишда москвалик радио ва киноартистлар, машҳур диктор А. Хмара иштирок этди. Ўзбекча вариантда республикамиз санъаткорлари Олим Хўжаев, Наби Раҳимов, Ёқуб Аҳмедов, Убай Бурхонов ва бошқалар овоз беришган.

Овозлар Ленин орденли ва Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Мосфильм» киностудиясида машҳур овоз режиссёри В. Бабушкин раҳбарлигида ёзиб олинди. Бунда СССР кинематография комитетининг Давлат симфоник оркестри ва Бутуниттифоқ радиосининг хори иштирок этди. Оркестрга республикада хизмат кўрсатган артист Зоҳид Ҳақназаров дирижёрлик қилган.

Нур ва овоз панорамаси техник таъминоти ва бадиий безаги жиҳатидан жуда нодир объект бўлиб, унда мамлакатимизда ишлаб чиқарилган ва чет эллардан келтирилган асбоб-ускуналар, бошқарув пультлари, турли қурилмалар мавжуд. Махсус асбоб-ускуналардан ташқари 10 километрдан ҳам кўпроқ электр-кабель маҳсулотлари, 250 дан зиёд прожектор ва махсус трансформатор станциячаси ўрнатилгани ишнинг кўламини кўрсатиб турибди.

Қурилишдаги барча ишларга республика Маданият министрлигининг Самарқанд махсус илмий-таъмир ва ишлаб чиқариш устахонаси бош пудратчи бўлди.

Самарқанддаги нур ва овоз панорамаси Совет Иттифоқида ягона бўлиб, республика Маданият министрлиги бошқа тарихий архитектура обидаларида ҳам шу хил панорама қуришни мўлжалламоқда. Буларнинг ҳаммаси халқимизда ўтмиш маданий бойликларига қизиқишни оширади, аҳоли ўртасида идеологик ишларни олиб боришда тарихий меъморчилик обидалари аҳамиятини оширади. Ўрта Осиё меъморчилигининг намуналари бўлган тарихий ёдгорликлар эса ҳамиша кишиларни бадиий, эстетик ва маданий тарбиялашга хизмат қилиб келмоқда.

Т. ДЕРЕНИКЬЯН,
Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг ёдгорликлар ва тасвирий санъат асарларини муҳофаза қилиш бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари.

АХБОРОТ
ЯНГИЛИКЛАР, ВОҚЕАЛАР

КИТОБХОНЛАР КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Алишер Навоий номидаги Самарқанд давлат университетида Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР давлат мукофоти лауреати, ёзувчи Мирмуҳсиннинг «Меъмор» романи юзасидан китобхонлар конференцияси ўтказилди. Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг Самарқанд бўлими, Самарқанд давлат университетининг ўзбек ва тожик филологияси факультети ҳамда китобни севувчилар область жамиятининг ташаббуси билан ўтказилган бу конференцияда шаҳар жамоатчилигининг кўпгина вакиллари, актив китобхонлар қатнашдилар.

Конференцияни Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси Воҳид Абдуллаев кириш нутқи билан очди. «Меъмор» романи ҳақида профессор Нуриддин Шукуров, СамДУ доцентлари С. Мирзаев ва Ж. Хожиматовлар доклад қилишди. С. Айний номидаги Самарқанд педагогика институтининг доценти О. Эшмуродов, ёзувчи Б. Даминов, университет V курс студенти Ҳ. Темиров ва бошқалар асардаги образларнинг моҳияти ҳақида гапирдилар, ўз фикр-мулоҳазаларини айтдилар.

Китобхонлар конференциясида область партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири ўртоқ Ҳ. Х. Худойқулов қатнашди.

Конференцияда сўзга чиққан ёзувчи Мирмуҳсин тўпланганларга қизғин миннатдорчилик изҳор этди ва ўзининг янги шеърларидан ўқиб берди. **Д. ФАЙЗИЕВ.**

ТОЖИКИСТОН «ЛОЛА»СИ

Яқинда Тожикистон ССР Ленин комсомоли мукофоти лауреати «Лола» ашула ва рақс ансамбли Денов шаҳри ва райони меҳнат аҳлининг меҳмони бўлди. Қардош санъаткорлар ўзларининг дилрабо куй ва қўшиқлари ҳамда шўх рақслари билан томошабинларни ғоят хурсанд қилдилар. Айниқса «8-Март» колхози меҳнаткашлари ҳузуридаги концерт мароқли ўтди.

Ансамбль райондаги бир қанча хўжаликларда бўлиб, пахтакорларга маданий хизмат кўрсатди.

У. БЕКМУРОДОВ.

ҚИЗИҚЧИЛАР МАКТАБИ

Марғилонда ҳаваскор қизиқчилар мактаби, яъни «Кулги-ҳангома» студияси очилди. Уз олдига улкан сўз усталари Юсуфжон қизиқ Шакаржонов, Охунжон қизиқ Ҳузуржоновлар анъанасини давом эттиришдек олижаноб мақсадни қўйган коллективга турли касбдаги 26 нафар ёш йигит-қиз бирлашган. Улар ҳазил қўшиқ ва ҳажвий дуэтлар, сатирик интермедияларни, асиия пайровларини ўрганиб ўз репертуарларини бойитмоқдалар.

Студия аъзолари Фарғона, Наманган ва Тошкент областларида ўз маҳоратларини намойиш этиб, дастлабки кўрикдан муваффақиятли ўтдилар. **Ҳ. УСМОНОВ.**

МИЛИЦИЯ ҲАЕТИДАН

ҚИДИРУВ ТЎХТАТИЛДИ

Самарқанд шаҳридаги Ўзбекистон кўчасида икки номаълум шахс Жалилова деган аёлнинг йўлини тўсиб, унинг ёнидаги пул ва қимматбаҳо буюмларини тунаб, ўзини ўлдириб кетганлар.

Бу ғоят оғир жиноят. Бундай жиноятлар камдан-кам содир бўлади. Шунинг учун ҳам Самарқанд область Совети ижроия комитетининг ички ишлар бошқармасига жиноят содир бўлганлиги ҳақида хабар келгандан кейин 10 минут ўтиши билан махсус қидирув штаби тузилди. Штабга бошқарма бошлиғининг ўринбосари милиция полковниги Р. С. Бекмаматов раҳбарлик қила бошлади. 15 минутдан сўнг шаҳарнинг жиноят юз берган райони патруллар ва милиционерлар билан назорат остига олинди. Шу билан бир вақтда бир неча оператив қидирув группаси ана шу участкада ҳовлима-ҳовли юриб қидирув ишларини бошлади. Яна бироз вақт ўтгач, аэропорт, вокзал, автостанция милиция назорати остига олинди. Шаҳардан чиқадиган ҳамма йўлларда оператив ходимлар турарди.

Ҳамма группалар, патруллар штаб билан радио ёки телефон орқали алоқа қилиб турарди. Шу сабабли операция бошланиши биланоқ жиноятнинг қандай содир бўлганини кўрган гувоҳ топилди. Жиноятчиларнинг ташқи белгилари ҳақида қидирувда қатнашаётган ҳамма кишиларга бир неча минут ичида хабар қилинди.

Операция ноқулай шароитда давом этарди. Чунки, шаҳар марказида бу вақтда одамлар жуда кўп бўлиб, жиноятчилар уларнинг ичига қўшилиб ғойиб бўлишлари мумкин эди. Жиноят юз берган жойда эса бирор арзигулик из қолмаган эди. Ягона гувоҳ эса уларни узоқдан кўрган эди. Шу сабабли оператив ходимлар жиноятчиларнинг ташқи белгилари ҳақида бироз маълумотга эга эдилар, холос. Аммо, нималар ўғирлаб кетилганлигини тезда аниқлаш мумкин бўлди.

Қидирув ишлари 10 соатдан ортиқроқ давом этди. Ниҳоят Чайковский кўчасидаги бир уйнинг ҳовлисида милиция офицерлари Ҳ. Ёқубов, В. Мавлонов, В. Чебешев ва дружиначи С. Боровский кўзлари бежо бир йигитни ушлашди. Бу йигит 26 яшар Асломбек Гошоков бўлиб ҳеч қаерда ишламаслиги, бирор жойда муқим яшамаслиги аниқланди. Ана шуларни ҳисобга олиб ҳамда Гошоковнинг милиция офицерлари тўхтатганда қаршилик кўрсатганлигини эътиборга олиб Чайковский кўчасидаги бу уйда тинтув ўтказишга қарор қилинди. Натижада Жалиловадан ўғирлаб олинган пул, қимматбаҳо буюмлар ва облигациялар топилди.

Шундан кейингина Гошоков жиноятини бўйнига олди ва Самарқандда яшовчи, ҳеч қаерда ишламайдиган Баяликин шериги эканлигини айтиб берди.

Қидирув ишлари тўхтатилди. Хавфли жиноятчиларни қидириб топишда намуна кўрсатган оператив қидирув группасининг ходимларига Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги ташаккурнома эълон қилди.

Ҳар икки жиноятчи яқинда халқ суди олдида жавоб беради.

Ю. РЕШЕТНИК.

ҚУРУҚ ҚАЙТИШЛАРДАН БИРИ

ФУТБОЛ

— «Пахтакор» хавфли зонага ёндош турибди. Лекин бир қатор командалар жамғармасидаги очколарда фарқ камлиги ҳисобга олинса, пахтакорчиларнинг ўнгланиб олишлари учун қўш ғалаба кифоядир. Қарабсизки, «Пахтакор» яна кучли ўнликдан жой олади. Сирасини айтганда футболчиларимизнинг сафар учрашувларидан мамнун эмасмиз. Муваффақиятларнинг қарийб етмиш фоизи «Пахтакор» стадионида қўлга киритилган. Сафарда-чи? Ёмон ўйнашмапти-ку, лекин самара кам. Сабабини ўрганяпмиз. Биринчи навбатда химоя ва ярим ҳимояни мустаҳкамлаб, ҳужумкорликни қўллаб-қувватлашга ҳаракат қиламиз...

Пахтакорчиларнинг янги устози Г. Качалин команда навбатдаги сафар ўйинларига йўл олиши арафасида ана шундай фикр билдирган эди. Афсуски, уйдаги гап кўчага тўғри келмайди дегандек, «Пахтакор» яна қуруқ қайтди. Тўплар нисбатини «қойил қилиб», ўйинлар жадвалининг охиридан иккинчи ўринга тушиб қолди.

Умуман бу йилги мавсумда негадир пахтакорчиларнинг омадлари юришмаяпти. Чемпионат бошидаёқ А. Могильний кўполлиги учун беш ўйинда иштирок этмади. Ундан кейин В. Фёдоров билан М. Ан лат еб, «танаффус»га чиқишди. Бу орада қатор мағлубиятлар юз берди. Ора-чора ютуқ ва дуранглар бўлиб турди. Ниҳоят биринчи давра охирлаб қолган кезларда команда кучли составда майдонга туша бошлади. Энди мухлисларни мамнун қилиб, кўзга кўриниб қолган ҳам эдики, катта тренер В. Соловьевнинг тоби қочиб қолди. Бир неча учрашувларни устоз назоратисиз ўтказган пахтакорчилар мухлисларни ранжитишдан нари ўтишмагани эндиликда сир эмас. Команданинг ўйинлар жадвалидаги аҳволи хам мушкуллашиб бораверди.

Чемпионат охирлаб қолган ғанимат дамларда «Пахтакор»да сезиларли ўзгаришлар бўлди. Пахтакорчилар устозини янгилаиши зарурат бўлса, мухлисларга севимли бўлиб қолган В. Хадзипанагис командани тарк этиш арафасида турибди. А. Серостановга эса, команданинг асосий составида мусобақалашиш учун энди рухсатнома тегди.

Тўғри, эскини тузатгунча эсинг кетар дегандек, «Пахтакор»даги баъзи камчиликларни бартараф этиб, ғолибликка руҳлантириш ҳам ўз-ўзидан бўлмайди. Бунинг учун фурсат керак. Вақт эса кутмайди. Яна саноқли учрашувлардан кейин чемпионатга якун ясалади. Ғалвирни сувдан кўтариб, сарҳисоб қиладиган дамлар тобора яқинлашяпти. «Пахтакор» эса ҳамон «очко улашиш» билан банд. Бу аҳволда команда қачон ўнгланади-ю, қачон мавқеини мустаҳкамлайди?! Наҳотки, «Пахтакор»дек севимли команда учун ҳар икки-уч йилда олий лигани тарк этиш одат тусига кириб қолса?!

Узоққа бормай Ленинградда ва Москвада ўтказилган учрашувларга назар ташлайлик. Ҳар иккала ўйин ҳақидаги радиорепортажда шарҳловчи пахтакорчилар яхши ўйнаётганлигини қайд этиб турди. Лекин ҳар иккала ўйинда ҳам пахтакорчилар мағлубият аламини чекишди. Назаримизда командада ҳамжиҳатлик ҳануз яхши йўлга қўйилмаган. Бўлмаса ўйин пайтида фақат саноқли футболчиларнинггина номи тилга олинмаган бўларди. «Локомотив» командаси билан ўйинда ҳам худди шундай бўлди. Имкониятдан фойдаланиб пахтакорчилар бир неча бор ҳужумкорликка зўр беришди ва натижада В. Фёдоровнинг ғайрати туфайли биргина тўп киритилди. Яна ҳимоячилар мудофаани мустаҳкам тутолмагандек, ярим ҳимоячилар ҳужумга кўмаклаша олмадилар. Оқибатда темирйўлчилар 4:1 ҳисобида ғалабага эришишди.

«Пахтакор»дан ҳали умидимиз катта. Команда ёшарган пайтларда мухлислар ишончини оқлаган эди. Ҳозир улар анча улғайиб, тажриба ва маҳорат орттиришди. Фақат майдонда кучларни жамлай билиш, яъни коллективизмга зўр бериш лозим. Ҳар бир футболчи ўзига топширилган «роль»ни моҳирлик билан ижро этиши ютуқлар омили бўлиши даркор.

* * *

«Пахтакор» навбатдаги учрашувни 21 сентябрда «Шахтёр» командаси билан ўтказади.

Ҳ. НОСИРОВ.

ҲАР ТЎҒРИДА
ОЛАМ АЖОЙИБОТЛАРГА ТЎЛА

ИШҚИБОЗЛИК ҚАНАҚА ФОЙДА КЕЛТИРАДИ

БУДАПЕШТ. Венгриядаги Кашвар шаҳрида одатдагидан ташқари воқеа рўй берди, деб хабар қилади МТ агентлиги. Бундан 11 йил муқаддам автомобиль ҳалокатига учраш натижасида тилдан қолган Янош Пек деган бемор ана шу касалхонада даволанарди. Яқинда Я. Пек бошқа беморлар билан биргаликда футбол ўйини тўғрисидаги репортажни эшитиб ўтирарди (у маҳаллий команданинг астойдил ишқибози). Диктор маҳаллий команданинг ҳужумчисини меҳмонлар жарима майдончасида йиқитиб юбордилар деб гапирган бир пайтда Я. Пек ёнидаги бошқа беморлар билан биргаликда «Пенальти!» деб қичқириб юборди.

Медицина ходимларини шу нарса ғоят таажжублантирмоқдаки, ана шу воқеадан кейин Я. Пек илгаригидек бутунлай нормал гапира бошлади. Врачлар унинг бундай мўъжизали шифо топганлигининг сабабини шундай изоҳламоқдалар: Я. Пек асаби бузилиши натижасида тилдан қолган экан, ўйин эшиттирилаётган пайтдаги шавқ-завқи яна тилга киришига ёрдам берган. Футбол шу тариқа ўзининг «ҳақиқий» ишқибозини даволади.

ИЛМ-ФАН — ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

МАШИНА ПАЙВАНД ҚИЛАДИ

Файзиобод қишлоқ хўжалик тажриба участкасининг ходимлари мева дарахтини машинада пайванд қилиш принципини ишлаб чиқдилар. Улар ясаган мослама ёрдами билан ҳар соатда 1.200 туп ниҳолга яхши ёнғоқ навларининг навдасини пайванд қилиб чиқиш мумкин. Вазни 3 килограммга борадиган бу ихчам янги машинанинг иш жараёни жуда содда.

Ниҳоллар қишда хона ичида пайванд қилинади. Пайвандланган ниҳол 28 градус температурали қипиқда икки ҳафта туради. Шу вақт ичида пайванд навда тутиб улгуради. Бундай ниҳол кузгача —кўчат ўтказиладиган пайтгача озуқа моддаси бўлган полиэтилен ҳалтада сақланади. Бир неча ой ичида ниҳоллар ўсиб, икки-уч яшар дарахтчадай бўлади.

Тожикистонда янгича усул билан етиштирилган ёнғоқ кўчатлари ўрмон хўжаликларининг катта-катта массивларини эгаллаган. Улар учинчи йилиёқ пайванд қилинмаган дарахтларга нисбатан тўрт-беш баравар тезроқ ҳосилга киряпти.

Ҳозир станцияда янги мослама ёрдамида пайванд қилинган беш минг туп ёнғоқ кўчат ўстириляпти.

(ТАСС мухбири).
Файзиобод, Тожикистон ССР.

ЮЗ ЁШДАН ОШГАН КИШИЛАР

Ҳозирги вақтда юз ёшдан ошиб узоқ умр кўраётган японлар сони қарийб 800 кишини ташкил этади. Соғлиқни сақлаш ва социал таъминот министрлигининг Токиода эълон қилинган докладида ана шу ҳақда гапирилади. 112 яшар Нива Кавамото Япония оролларининг энг кекса кишисидир.

ОБОЙ ЎРНИГА «ГИЛАМ»

Эстония ССР Енгил саноат министрлиги конструкторлик бюросининг ходимлари деворга қопланадиган декоратив материал яратдилар. У оддий обой ўрнида ишлатилади ва кўриниш гиламга ўхшайди. Янги материал кимёвий толадан тайёрланади ва иссиқликни ҳамда товушни юксак даражада изоляция қилиш хоссаларига эга.

Шу йил 15 минг квадрат метрдан зиёд тўқилмайдиган декоратив материал тайёрланади. Келаси йили янги машина-ускуна ишга туширилиши билан бундай материал тайёрлаш анча кўпаяди.

(ТАСС мухбирлари).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ИЛМИЙ-ТЕХНИКА АХБОРОТИ РЕФЕРАТИВ ТЎПЛАМЛАРИГА

ЁЗИЛИНГ

«МЕХАНИЗАЦИЯ ХЛОПКОВОДСТВА»

(рус тилида)

БИР ЙИЛДА 12 МАРТА ЧИҚАДИ.

Обуна ҳақи йилига 3 сўм 60 тийин.
Айрим сонининг баҳоси 30 тийин.

Тўпламда илмий-тадқиқот, конструкторлик ташкилотлари ва корхоналарнинг пахтачиликни комплекс механизациялаш бўйича янги техника яратиш соҳасидаги ишлари, техникани ремонт қилиш ва ундан фойдаланиш, пахтакор хўжаликларда ишлаб чиқаришни ташкил қилиш ва унинг иқтисодига доир масалалар, илғор механизаторларнинг иш тажрибалари ёритилади.

«ХЛОПКОВАЯ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ»

(рус тилида)

БИР ЙИЛДА 4 МАРТА ЧИҚАДИ.

Обуна ҳақи йилига 1 сўм 20 тийин.
Айрим сонининг баҳоси 30 тийин.

Тўплам соҳавий илмий-тадқиқот ташкилотлари, конструкторлик бюролари ҳамда заводларнинг пахта ва луб саноатида янги техника ва илғор технология яратиш, ундаги ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш бўйича иш натижаларини, шунингдек ишлаб чиқариш новаторларининг иш тажрибаларини ёритади.

«ШЕЛК»

(рус тилида)

БИР ЙИЛДА 4 МАРТА ЧИҚАДИ.

Обуна ҳақи йилига 1 сўм 20 тийин. Айрим сонининг баҳоси 30 тийин.

Тўпламда илмий-тадқиқот ташкилотларининг тутчилик, ипак қурти биологияси, селекцияси ва қурт боқиш, пилла тайёрлаш, уни дастлабки ишлаш ҳамда пилла тортиш соҳасидаги иш натижалари ва ишлаб чиқариш новаторларининг иш тажрибалари ёритилади.

«ЯНГИ ТЕХНИКА»

(ўзбек тилида)

БИР ЙИЛДА 12 МАРТА ЧИҚАДИ.

Обуна ҳақи йилига 3 сўм 60 тийин.
Айрим сонининг баҳоси 30 тийин.

Тўплам илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш-конструкторлик ташкилотларининг иш натижаларини, саноатнинг барча соҳаларида, транспорт, алоқа, қурилиш ва пахтачиликни механизациялашда Ватанимиз ҳамда чет эл фани ва техникаси эришган ютуқларини ва ишлаб чиқариш новаторларининг иш тажрибаларини ёритади.

ИЛМИЙ-ТЕХНИКА АХБОРОТИ ТЎПЛАМЛАРИ САНОАТ, ТРАНСПОРТ, ҚУРИЛИШ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИНГ ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ХОДИМЛАРИ, ИШЛАБ ЧИҚАРИШ НОВАТОРЛАРИ, ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ВА ЛОЙИҲАЛАШ-КОНСТРУКТОРЛИК МУАССАСАЛАРИ ХОДИМЛАРИ, ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ ВА ТЕХНИКУМ СТУДЕНТЛАРИ ҲАМДА ЎҚИТУВЧИЛАРИ, ШУНИНГДЕК ПАРТИЯ ВА СОВЕТ АКТИВИ ОММАСИГА МЎЛЖАЛЛАНГАН.

ТЎПЛАМЛАРГА «СОЮЗПЕЧАТЬ»НИНГ БАРЧА БЎЛИМЛАРИДА ЁЗИЛИШ МУМКИН.

Газета ва журналларнинг 1976 йилги республика каталогида юқорида кўрсатиб ўтилган илмий-техника ахбороти тўпламлари қуйидаги индекслар билан берилган: «МЕХАНИЗАЦИЯ ХЛОПКОВОДСТВА» — 75214, «ХЛОПКОВАЯ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ» — 75215, «ШЕЛК» — 75216 ва «ЯНГИ ТЕХНИКА» — 75217.

«СОЮЗПЕЧАТЬ»НИНГ 1976 ЙИЛГИ «ИНФОРМАЦИЯ ОРГАНЛАРИ НАШРИ» БУТУНИТТИФОҚ ПРЕЙСКУРАНТИДА: «МЕХАНИЗАЦИЯ ХЛОПКОВОДСТВА» — 800001, «ХЛОПКОВАЯ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ» — 800002, «ШЕЛК» — 800003 ва «ЯНГИ ТЕХНИКА» — 800004 индекси билан берилган.

ЁЗИЛИШНИ РАСМИЙЛАШТИРАЁТГАНДА МАНА ШУ ИНДЕКСЛАРДАН ТЕГИШЛИСИНИ КЎРСАТИНГ.

Ўзбекистон ССР Давлат план комитетининг Илмий-техника информацияси ва техник-иқтисодий тадқиқотлар илмий-текшириш институти, Тошкент, ЧГСП, Олмазор кўчаси, 171-уй.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими Давлат комитети
85-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
қуйидаги ихтисослар бўйича
1975—1976 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тўқувчи, йигирувчи. Ўқиш муддати — бир йил.

8—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ 15 ЁШДАН ЮҚОРИ БЎЛГАН ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Бошқа шаҳардан келганларга ётоқхона берилади.

Ўқувчилар бепул уч маҳал иссиқ овқат, кийим-бош ва ишлаб чиқариш практикаси даврида ишланган тўлиқ иш ҳақи билан таъминланадилар.

Билим юртини муваффақиятли тугатганлар олий ўқув юртларига имтиёзли равишда қабул қилинади.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: туғилганлик тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисида гувоҳнома (286-форма) медицина справкаси, турар жойидан справка, 3х4 см катталикдаги 4 та фотосурат, мактабдан характеристика.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, А. Қаҳҳор кўчаси, 34-уй (9, 11, 14, 24-трамвайлар: 3, 6, 18, 50, 54-автобуслар, 2, 6, 13, 14, 15, 16-троллейбусларнинг «Тўқимачилар саройи» бекати). Телефонлар: 53-39-01, 55-15-57.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00— МОСКВА. 18.40 — ТОШКЕНТ. 18.45 — Ўсмирлар учун кўрсатув. 19.25 — «АХБОРОТ». 19.40 — Истиқбол эгалари. 20.10 — Ўн минут музика. 20.20 — «АХБОРОТ». 20.40 — КПСС XXV съездига меҳнат рапортлари. 21.10 — Концерт. 22.00 — «ВАҚТ». 22.30 — **Қизлар** (бадиий фильм). **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — Ўқув кўрсатуви. 18.40 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Қувноқ ноталар. 19.30— Инсон ва қонун. 20.00 — Экран дўстларни чорлайди. 20.45 — Телефильм. 22.00 — Ҳужжатли фильмлар. 22.30 — Спорт программаси. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Ўқув кўрсатуви. 20.35 — Ўқитувчи экрани. 21.05 — Телефильм. 21.45 — Тошкент янгиликлари. 22.00 — Фильм-концерт. 22.20 — **Оқ йўл** (бадиий фильм).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Бобби — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «ҚОЗОҒИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ НОМЛИ «ВОСТОК», ҲАМЗА НОМЛИ, «МОСКВА», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Тош осмон остида — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

Бобби — «ФЕСТИВАЛЬ».

Тақдиримни излайман — «ХИВА».

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитетининг чет элларга радиоэшиттириш коллективи «Ватандош» радиостанциясининг комментатори А. Давроновга отаси

Нишонбой ДАВРОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советли ҳузуридаги, Ўзбекистон информация агентлигининг маъмурияти ва коллективи ЎзТАГ адабий таржимони, СССР журналистлар союзининг аъзоси ўртоқ Н. Хабибуллаевга укаси

Нажибулло ХАБИБУЛЛАЕВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, ТОШКЕНТ, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР

Коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Эълонлар — 338142.

Р. 14192. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 217.